

Zasavski TEDNIK

TRBOVLJE, 26. SEPTEMBRA 1963

ŠTEVILKA 40

LETO XVI

Pred praznikom

Približuje se čas slavlja osrednje slovenske manifestacije — 20. obletnice prvega zborovanja revolucionarnih odposlancev slovenskega naroda v osvobojenem Kočevju, ali kakor ta dogodek kratko imenujemo: Zbor odposlancev slovenskega naroda, ki je bil v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943.

V vsej Sloveniji so bile opravljene svobodne volitve borečega se ljudstva za zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, ki se je začel 1. oktobra v Seškovem domu v prisotnosti 527 delegatov. Le-ti so iz svoje srede izvolili 120-članski odbor, ki se je imenoval slovenski narodnoosvobodilni odbor (SNOO), ki je predstavljal vrhovni organ slovenske ljudske revolucionarne oblasti. Tako se je že v dobi revolucije izoblikovala revolucionarna oblast. Razen tega pa je bila na zasedanju izvoljena tudi delegacija, ki je sodelovala na II. zasedanju AVNOJ ob sprejemanju znamenitih revolucionarnih sklepov in ustanovitvi Federativne demokratične Jugoslavije.

Po II. zasedanju AVNOJ-a je bil v Črnomlju sklican v Kočevju izvoljeni SNOO, ki se je preimenoval v Slovenski narodnoosvobodilni svet (SNOS), ki je predstavljal prvi slovenski ljudski parlament. Hkrati je bila postavljena tudi prva slovenska začasna vlada ali predsedstvo SNOS.

Med najbolj pomembne sklepe, izjave in odloke, sprejete v Črnomlju sodi kratka ustavna izjava o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva, ustanovljen je bil zakonodajni odbor in razpisane so bile volitve v vse narodnoosvobodilne odbore.

Se za nepopoln zaključek druge svetovne vojne se je predsedstvo SNOS (5. maja 1945) sestalo na slavnostni seji v Ajdovščini in izdalo zakon o narodni vladi Slovenije, ki se je pet dni pozneje predstavila svobodni, junaški Ljubljani.

Pred začetkom vpisovanja ljudskega posojila za izgradnjo Skopja

OD 25. SEPTEMBRA DO 15. OKTOBRA LETOS BOMO VPISOVALI LJUDSKO POSOJILLO ZA IZGRADNJO PORUŠENEGA MESTA — PRICAKUJEJO, DA BO SVOJA SREDSTVA VPISALO OKROG ŠEST MILIJONOV JUGOSLOVANOV

KJE BOMO VPISOVALI POSOJILLO

Da bi lahko vse delovne organizacije in posamezniki v dvajsetih dneh vpisali svoje posojilo, bo ustanovljenih 80 tisoč vpisnih mest, ki jih bodo vodile posebne strokovne podskupine. Vpisovanje bosta vodili Narodna banka in Služba družbene knjigovodstva.

Gospodarske organizacije, družbeno-politične skupnosti in druge institucije, ki imajo svoje žiro račune, bodo vpisovale posojilo pri svojih stalnih filialah Službe družbene knjigovodstva.

Delavci in uslužbenci bodo lahko vpisovali posojilo tam, kjer so zaposleni, v svoji stanovanjski skupnosti ali pri organizaciji SZDL. Studentje, gospodinjice in drugi državljani bodo lahko vpisovali posojilo pri stanovanjski skupnosti ali organizaciji Socialistične zveze.

VPISOVANJE V OBROKIH

Sredstva bo mogoče vpisovati tudi v petmesečnih obrokih. Prvi vpis bo 1. oktobra letos, zadnji pa 10. marca 1964. Delovne organizacije bodo lahko vpisovale sredstva, ki

jih bodo posodile, do 31. marca 1964.

Zakon o ljudskem posojilu za izgradnjo Skopja (objavljen je bil v Uradnem listu SFRJ dne 11. septembra) določa, da bodo 6-odstotne obresti začele teči od 1. januarja 1964. Posojilo bo izplačano v sedmih letih.

KDAJ OBVEZNICE

V zadnjem času je veliko razprave o tem, kdaj bodo obveznice vplačnikom izročene; takoj ob vpisu ali pozneje. Narodna banka je dala v zvezi s tem pojasnilo, ki pravi, da bodo obveznice izročene osebam, ki so posodile svoj denar za izgradnjo

Delovni ljudje v vseh štirih zasavskih občinah so z razumevanjem sprejeli zakon o ljudskem posojilu Skopju, s čimer so že pred začetkom akcije spet pokazali pripravljenost pomagati prebivalstvu glavnega mesta Makedonije v nesreči, ki ga je doletela.

Te dni so bili v delovnih organizacijah, organizacijah SZDL, sindikalnih podružnicah in še mnogokje drugod sestanki, na katerih je tekla beseda o akciji za vpisovanje ljudskega posojila. Vse priprave so bile pravočasno končane in včeraj so prvi prebivalci Zasavja že vpisali posojilo.

Zasavje je že takoj prvi dan tragedije v Skopju pokazalo uso pripravljenost pomagati prizadetim. Zaradi tega pričakujejo v vseh štirih zasavskih občinah, da bodo delovni ljudje tudi zdaj v celoti dokazali ponovno pripravljenost pomagati Skopju in da bo ljudsko posojilo za izgradnjo Skopja zbrano v Zasavju — del spontane vsejugoslovanske in mednarodne akcije ponovno pomagati Skopju.

Dvakrat da, kdor hitro da! To naj bo naše vodilo tudi pri vpisovanju ljudskega posojila za izgradnjo Skopja!

FOROČAMO:
O SPORTNIH DOGODKIH ZADNJE NEDELJE (SE POSEBEJ OPOZARJAMO NA RAZGOVOR Z EDVARDOM VECKOM) TER
KOMENTIRAMO:
IZDELAVO STATUTOV DELOVNIH ORGANIZACIJ NA PODROČJU TRBOVELJ, PREDLOG SPLOSNE GOSPODARSKE BANKE SRS ZA GRADNJO NOVE TERMoelektrarne TRBOVLJE II TER SOCIALNO ZAVAROVANJE V STATUTIH DELOVNIH ORGANIZACIJ.

JESEN JE TU. To so začeli občutiti tudi lastniki motorizacije. Treba je urediti garaže. Na Kešetovem v Trbovljah so se tile odločili kar za montažno garažo

SPOROČENO
na 80 - 191

V OKTOBRU
15-LETNICA
STROJNE TOVARNE
TRBOVLJE

TRBOVLJE — V tukajšnji Strojni tovarni so že začeli s pripravami na proslavo 15-letnice ustanovitve tovarne. — Slavje bo 13. oktobra na Kleku, člani kolektiva pa ga bodo proslavili tudi s povečano proizvodnjo. — Omeniti velja, da bodo povabili ob tej priložnosti na ogled tovarne upokoјence in jim podelili spominske plakete.

Skopja, po končanem vplačilu vseh sredstev, ki bodo prišla kot posojilo na račun obnove glavnega makedonskega mesta.

SREDSTVA ZA VPIS POSOJILA

Vse gospodarske organizacije bodo lahko uporabile za vpis posojila sredstva iz poslovnega sklada (razen obvezne rezerve), izločena sredstva amortizacije, sredstva iz skladov skupne porabe (razen tistega dela, ki je predviden za obveznost ali rezervno), in sredstva iz neobveznega dela rezervnih skladov.

Negosodarske družbene organizacije bodo lahko vplačale kot posojilo sredstva družbenih investicijskih skladov, skladov za stanovanjsko izgradnjo, skladov družbeno političnih skupnosti itd.

Zakaj posojilo Skopju?

SKODA, KI JO JE POVZROČIL POTRES, DOSEGA VEČ STO MILIJARD DINARJEV — SKOPJE POTREBUJE SE LETOS 60 MILIJARD DIN

Jugoslavija se pripravlja, da v obliki posojila ponovno pomaga Skopju. Mesto je treba urediti, da bo vzdržalo prvo zimo po katastrofi.

Postavimo sami vprašanje: zakaj posojilo, kaj bomo z njim dosegli, kolikšen del bo krilo?

Posojilo 30 milijard je še vedno del tiste akcije, s katero pomagamo neposredno in nudimo izhod iz elementarnih težav. To je še vedno faza, katere začetek sega v tisti dan, ko so se ljudje, takoj po sporočilu o nesreči, postavili v vrste pred postajami za transfuzijo krvi, pripravljene, da pomagajo takoj z vsem, kar imajo, s krvjo in z denarjem.

Etična in vrednost prvih prispevkov, enotnost Jugoslovanov, solidarnost sveta, posameznikov in vlad niso samo opogumili žrtev potresa, temveč so v vseh nas okrepili vero v moč človeške, kolektivne solidarnosti.

Samo vsa Jugoslavija lahko zaceli rane

Ko iščemo odgovor na vprašanje, zakaj posojilo, lahko ocenimo, kaj je doslej Skopje dobilo, ali to zadostuje in kaj je še treba storiti. Takoj moramo povedati, da bo kljub dragocenim prispevkom iz domovine in tujine samo večletni trud vse Jugoslavije in vseh njenih ljudi lahko zacelil rane, obnovil uničeno materialno bogastvo.

Na to se je treba pripraviti in dolgoročno računati v vsej materialni proizvodnji in dohodku, ki ga ustvarjamo.

Ceprav strokovnjaki še ne morejo dokončno oceniti škode v Skopju, je že znano, da bo dosegla več sto milijard dinarjev, če upoštevamo samo uničenje otipljivih materialnih dobrin. V številkah najbrž nikoli ne bomo mogli izraziti izgub, ki so posledica posledica potresa, kot so to izgubljeni čas v rasti mesta, nemožnost, da bi ustvarjali nove vrednote, ki bi jih mesto kot zdrav organizem prav gotovo dalo. Nikoli najbrž ne bo moč izraziti nenadomestljivih, za vselej izgubljenih kulturnih vrednot itd.

Zveza je takoj storila vse, da bi še letos zagotovila Skopju najpotrebnejših 60 milijard dinarjev izključno za najnujnejšo namestitve ljudi in ustvarjanje primarnih pogojev za delo podjetij, uprave in javnih služb. Takoj so dali avans 30 milijard dinarjev kot kredit gospodarski banki Makedonije, preostalih 30 milijard pa bodo prispevali te dni državljani Jugoslavije, gospodarske organizacije in komune s prostovoljnimi vpisom vsejugoslovskega posojila.

Kolikšna je doseganja pomoč?

Ob teh številkah je moč realneje oceniti prvo pomoč, ki jo je doslej dobilo Skopje iz Jugoslavije in tujine. Po podatkih službe družbenega knjigovodstva so do 15. septembra vplačali v Jugoslaviji 8,5 milijarde s prispevki posameznikov, gospodarskih organizacij, komun in ustanov. Sredstva, zbrana v republikah so takole razporejena: Srbija 3127 milijonov, Hrvatska 2809, Slovenija 1122, Bosna in Hercegovina 1258 in Črna gora 136 milijonov.

Finančna pomoč iz tujine znaša do istega datuma, izražena v dinarjih 540 milijonov; na njenem seznamu je 53 držav. Svojo solidarnost so dokazali tudi naši gostje — tuji turisti, ki so bili ob nesreči v Jugoslaviji in so prispevali 2,5 milijona dinarjev.

K pomoči je treba pristeti še prispevke v materialu, šotorih, oblekah, zdravilih, montažnih hišah itd. Če se štejemo zgornje zneske, kaže, da bo lahko Jugoslavija vložila do konca 1963. leta v Skopje prvih 70 od več sto milijard, ki jih bo treba prispevati v prihodnjih letih.

Kako bo potekala pomoč v prihodnje?

V 1964. letu računamo z novimi 65 milijardami, ki jih bodo zbrali na temelju zakona o skladu za obnovo in izgradnjo Skopja. Ta znesek bo v celoti prispevalo gospodarstvo. ZIS je odobril v obliki raznih kreditov 70 milijard dinarjev, storili pa bodo vse, da bi mednarodne finančne in druge organizacije ter tuje vlade dale pomoč, kredite in dolgoročno posojila. Za prihodnje leto domnevajo, da bodo zagotovili za obnovo Skopja 150 do 160 milijard, od česar bo zopet prevzela levji delež Jugoslavija.

Sedanje ljudsko posojilo torej krije samo del potreb Skopja, toda njegov pomen je toliko večji, ker je to letošnja nujna, neodložljiva pomoč. To, kar so doslej zbrali s prostovoljnimi prispevki, zlasti iz tujine, je dragoceno in dobrodošlo, toda še zdaleč ne zadošča. Jugoslaviji in njenim ljudem ostane, da odpovedi, ki jih bo čutila vsaka hiša in gospodinjstvo, vsaka gospodarska organizacija, vsi skladi — da vse to nadomesti z dodatnimi naporji s povečano proizvodnjo in produktivnostjo dela pa tudi z odrekanjem običajni potrošnji in nakupom. Toda če razdelimo to breme na vse, ga bomo lažje zmogli. To želijo tudi naši ljudje in sama oblika ljudskega posojila je ideja delovnega kolektiva.

NAŠA AKCIJA

Stotak je padel iz reporterjevega suknjiča na tla. Nekajkrat v dveh dneh. Pobrale so ga roke poštenega najditelja in ga vrnilo, pa tudi roke, ki so brezbrizno stlačile stotak v »tuj« žep.

Prejšnjo sredo in četrtek smo tehtali poštenost Zasavčanov v Trbovljah, Litiji, Zagorju in Hrastniku. Izgubljali smo stotake, malomarno plačevali račune, preizkusili tega ali onega v poštenosti, ne da bi se tega zavedal. Bili smo priča skorajda večini primerov, ko se je tehtnica nagnila na stran poštenosti. Morda so bila to naključja, kot takrat, ko je »žrtev« naše akcije namerno ali nenamerno pospravila v denarnico ali žep pobran ali nevede ponujen dodatni stotak. Toda vseeno. Poštenost v naši dvodnevni akciji je vseeno odtehtala nepoštenost.

Trbovlje, v sredo ob 7.30. Razmeroma megleno jutro, na živilskem trgu pa precej živahno.

Ob 7.35 je izpod reporterjevega suknjiča padel stotak s serijsko št. OP 559 415. Akcija se je pričela.

V trenutku, korak za reporterjem, ki je izpustil stotak, se je nenadoma sklonil prodajalec grozdja. Stotak je mirno potisnil, kot da se ni nič zgodilo, v svoj žep. Trenutek za tem je škrtnil fotografski aparat in posnel na celuloidni trak »mirni« obraz prodajalca v sivih kapi in suknjiču, plavi jopici s sivimi črtami in rjavimi hlačami.

Slab začetek. Nepoštenost je kanila prvo utež na našo tehtnico.

Nekaj minut zatem stojiva pred osemletko Alojza Hohkrauta. Vhodna vrata so bila še zaprta, pred njimi pa je bila gruča šolarjev, ki so znova in znova prihajali.

Pred kostanjem na mostu ponovno »slučajno« izgubiva drugi stotak s serijsko številko MP 254 214. Fotografski aparat, kot midva, prežimo.

Toda nič. Mimo stotaka je

šla najprej skupina šolarjev in nekaj starejših.

Nihče ne opazi na pločniku denarja. Minute so se vleklo, fotoaparat pa je ostal še naprej v pripravljenosti.

Nenadoma. Od skupinice se je odtrgal šolarček s torbico na rami in predno je pobral sto dinarjev, zaklical:

— Kdo je izgubil denar?

Pobral je stotak in ga ponujal »izgublencu«. Se predno sva prišla k njemu in skupinici, je spet vprašal: »Je vaš?« in nama ga izročil.

Ni imel časa za »intervju«. Preveč se mu je mudilo v šolo. Bližnji šolarji so nama povedali, da je bil mali pošten najditelj ciciban Andrej Cestnik, učenec prvega razreda osemletke Alojza Hohkrauta.

Ip ko sva v naši akciji nekajkrat naletela še na nepoštenost, sva pomislila na poštenega šolarčka Andrejčka, ki se je v šolski klopi ta čas učil prvih šolskih modrosti.

Deset minut čez poldevelto uro se odpeljeva s Trga revolucije proti postaji in naprej v Litijo.

Nehote se domisliva in preizkusiva še sprevodnika. Gle-

de na precejšno gnečo, ki je bila v avtobusu, poizkusiva.

Namesto trideset, kot stane običajno vozovnica, dava v presledkih vsak po štirideset.

Sprevodnik kljub gneči prešteje, vrne denar in naju opozori, da stane vozovnica le trideset dinarjev. Da bi bilo vsepovsod tako.

Zelezniška postaja. Kratek čas do prihoda vlaka. Ni časa, da nadaljujemo z akcijo, meniva.

Toda tokrat nama je priškočila v pomoč sama blagajničarka.

Takole se je zgodilo. — Prosim, celo in polovično vozovnico do Litije!

Pred tem sva pogledala v cenik, kjer piše, da stane vozovnica do Litije 104 dinarje, torej polovična 52.

Skozi okence porineva 160 dinarjev. Namesto pričakovanih štirih dinarjev dobiva nazaj le dva dinarja.

Ne reklamirava, čeprav piše na obvestilu, da »se poznejših reklamacij ne upoštevajo«. Za dva dinarja se ne izplača, misliva. Morda je pomota, morda pa pregovor »Zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača«.

Pred samopostrežno trgovino »Merkatorja« v Litiji pri mostu ustavi dva fantiča.

— Imata čas?

— Seveda, zakaj pa gre?

Pojasniva jima in trenutek zatem izgineta s pettisočkom v trgovino po dva žvečilna gumija.

Cez dve minuti sta nazaj. Prinesla sta nama račun za 24 dinarjev ter točen znesek vrnjenega denarja. Silvo Sre-

Zasavski TEDNIK

Ustanovljen decembra 1947 — Glasilo občinskih odb. SZDL Hrastnik, Litija, Trbovlje, Zagorje ob Savi — Glavni in odgovorni urednik Marijan LIPOVSEK — Ureja uredniški odbor — Uredništvo in uprava Trbovlje, Trg revolucije 11/II, telefon 80-191 — Račun pri NB mezna številka 20 din — Naročnina: mesečno 60 din, četrtletna 180 din, polletna 360 din, celoletna 720 din — Poština plačana v gotovini — List tiska CP »Gorenjski tisk« v Kranju — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo

NA TEHTNICI (NE)POŠTENOST

mec in Boris Bučar, ki sta nama pri Merkatorju pomagala v akciji, sta naju še opozorila, da je blagajničarka dvakrat prešela pred njim denar in jima »priporočala«, da ga ne bi izgubila.

V Litiji sva iskala nov cilj za našo akcijo. Obtičala sva na Valvazorjevem trgu, kjer sva mislila ponoviti akcijo z izgubljenim stotakom iz Trbovelj. Toda Litijanov je bilo to dopoldne premalo na cesti.

Zavila sva v gostišče »Borišek«, ki je bilo že prejšnji teden »tarča« naše akcije. Pa poizkusimo še enkrat.

— Dve turški kavi!

Popijeva, medtem, pa sva zvila dva stotaka, da sta izgledala kot eden.

Malomarno plačava ne oziraje se, kako in koliko računata natakara.

**NA ŽELEZNIŠKI
DOSTAJI V TRBOVLJAH**

104
+ 52
156
+ 2
<u>160</u>

— Dve kavi, sto dinarjev. Plačala sta preveč, naju vljudno opozori natakara.

Pozabljivci. Kolikokrat nas je in kolikokrat nas boli glava, če kaj pozabimo. In kolikokrat so veseli najditelji, če izgubljeno stvar vrnejo lastniku.

Pa sva se v Litiji odločila, da pozabiva denarnico. Vrneva se v samopostrežno trgovino. Nerodno hodiva med razstavljenim prodajnim blagom in se odločiva za bonbone, ki so se izgubili v veliki košarici.

— Petintrideset dinarjev, prosim!

Odštejeva, medtem pa pustiva pred blagajničarko sivo denarnico za drobiž. V njej je bil le stodinarski bankovec NS 868 189 in šestindvajset dinarjev drobiža. Počasi odideva iz trgovine.

Iz ceste skozi okno opaziva, da sta deklici opozorili prodajalko na denarnico. Ker lastnika blagajničarka ni videla, jo je spravila v predal.

Cez čas sva se vrnila na mesto, kjer sva »pozabila« denarnico.

Pobarava blagajničarko:

— Ali ste našli kakšno denarnico?

— Da, tukaj je. Zatem imava v rokah sivo denarnico. Dobiva jo nazaj brez prigovora, brez vprašanj, kakšna je in koliko denarja je v njej. Morda pa je blagajničarka slutila, da ni veliko vredna, tudi če je bilo kaj denarja v njej, morda pa se je naju tudi zapomnila, da sva prava lastnika, vsaj eden izmed naju.

V Litiji zaenkrat vse dobro. To ne gre. Poskusiva z zadnjo varianto najine akcije.

In spet je na vrsti »objekt« iz naše prejšnje akcije, Restavracija »Pošta«.

Kar poješ in popiješ je treba plačati. Ker nisva pričakala natakara, sva jo mahnila k točilni mizi in zaprosila za račun. Natakara izračuna. Prvi račun 254 dinarjev, drugi 316. Pri prvem računu sva dala namenoma namesto tri štiri stotake in pri drugem namesto štirih pet. Natakara je pri prvem računu bežno preletela vsoto in ne da bi jo prešela, malomarno vtaknila v denarnico. Vrnila je le 46 dinarjev. Pri drugem računu je bil očitno stotak preveč, pa je prav izračunala.

— Hvala lepa in nasvidenje, nama je prijazno zadelo v ušesih. Pa ne veva zakaj.

Se zgodi, da se človek tudi zmoti. Ali ne?

Se ta dan nadaljujeva z akcijo v Zagorju.

— DO KAM SE PA PELJETA VIDVA!
— DO POSTAJE!
— DALA STA PREVEČ DENARJA!

Pa poizkusimo še s poštenostjo zagorskih sprevodnikov.

Vsedevala se vsak zase, eden izmed naju pa zviže dva stotaka, tako kot v Litiji.

— Do Grčarja, prosim!

Dvojni stotak je v sprevodnikovih rokah. Gledava skozi okno.

— Do kam se peljete, prosim, vljudno vpraša sprevodnik.

— Grčar!

— Sto dinarjev je preveč.

In stotak poštenosti je ostal v rokah reporterja.

V Zagorju smo ta dan »hotel« izgubiti denarnico s pet tisoč dinarji. Toda promet pred gostilno Grčar je bil tolikšen, da bi se nam morda

V Hrastniku na živilskem trgu zaprosiva gospodinjico, ki ni hotela povedati imena, da plača branjevki sto dinarjev več, kot bo znašal račun.

— Zakaj pa?
— Obrazloživa ji. Pristane. Za zaključek izgine sto dinarjev v žep kot prejšnji dan.

Akcijo smo zaključili. Prepričali smo se, da je poštenosti več kot nepoštenosti.

Tekst in foto: -js(pb)

SAP - Ljubljana

bo dne 1. oktobra 1963 odprl poslovalnico v Hrastniku.

Sedež poslovalnice bo v Hrastniku številka 285 (v Bauerheimovi hiši).

Poslovalnica bo nudila naslednje usluge:

- predprodaja mesečnih in kuponskih vozovnic;
- rezervacija avtobusov za vse posebne vožnje oz. izlete;
- posredovanje tovornih uslug.

Vse usluge lahko naročate v dopoldanskem času tudi po telefonu številka 81-630.

Za naročila se priporočamo;

SAP Ljubljana

Teden boja proti tuberkulozi

Teden boja proti tuberkulozi bo po vsej državi letos od 22. do 29. septembra. Geslo, ki je najbolj primerno za Slovenijo: »tuberkuloza je še vedno problem nas vseh«, pove, da še vedno nismo zatrli te zahrbtno bolezi ter da se morajo vsi prebivalci angažirati, da bi jo preprečili in bolnike pravočasno zdravili.

Izkušeni iz preteklih let imamo toliko, da nam organizacija letošnjega tedna ne bo delala težav. Že prejšnja leta so se organizacije Rdečega križa zavzele in z različnimi oblikami pomagale mnogim bolnikom in njihovim družinam, s številnimi predavanji in razgovori pa nakazale problem tuberkuloze za vse prebivalstvo. Drobneža in požrtvovalnega dela je bilo veliko opravljenega, za kar gre predvsem zahvala posameznim aktivistom RK.

Vse nadaljnje akcije naj bi izhajale na osnovi analiz. Zato je potrebno, da predvsem zdravstvena služba pripravi pregled stanja in gibanja tuberkuloze na svojem območju. Zdravstveno vzgojno delo s posameznimi skupinami prebivalstva je razen zgodnjega odkrivanja in doslednega zdravljenja najvažnejša naloga v boju proti tej bolezni. Vso našo zdravstveno vzgojno dejavnost bi morali usmeriti v vse skupine prebivalstva in izdelati program za vse leto in ne samo v tednu boja proti tuberkulozi.

Več konkretnega dela

V teh dneh so letne konference mladinskih aktivov tudi v trboveljski občini. Čeprav po začetku konferenc ni mogoče določneje oceniti dejavnosti posameznih aktivov, velja ob njih zapisati nekaj pravih ugotovitev, ki so med delovnim obdobjem posameznih aktivov kot občinskega komiteja ZMS izraziteje izstopale. Prvo je kadrovske vprašanje, drugo pa ideološko delo.

Kadrovskega vprašanja očitno posamezni aktivisti posvečajo vse preveliko pozornosti. Niso redki primeri, da delo celotnega aktivista preneha ob odhodu predsednika, sekretarja ali nekaj članov sekretariata. Zakaj to? Predvsem iz preprostega razloga, ker vodstva oziroma kadrovske komisije premalo skrbijo za kontinuirano kadrovske

politiko. Posledica tega je tudi resnica, da mladinski aktivni nemalokrat tarnajo, da ni na voljo dovolj mladih kadrov, ki bi bili sposobni nadaljevati delo v vodstvih. Resda, kadrovanje je eno, usposabljanje kadrov pa drugo. Toda oboje je medsebojno povezano. Temu vprašanju bodo morali vsi mladinski aktivisti oziroma vodstva v občini posvetiti vso pozornost, predvsem pa bo ob tem morala biti bolj dosledna tudi občinska kadrovska komisija, ki letos ni pokazala prav ničesar.

Ideološko delo kot temeljna oblika usposabljanja mladih v organizaciji Zveze mladine v trboveljski občini je nazadovalo, namesto napredovalo. Če pri tem izvzamem ustavno razpravo, temveč na-

sploh dejavnost mladinskih aktivov v tem pogledu, pač ne moremo biti zadovoljni. Vodstva mladinskih aktivov menijo, da je pri njih ideološko izobraževanje doseglo maksimum, če so priredili eno ali dvojno predavanje in konec. Mislim, da še zdaleč ne. V današnjem razgibanem času bi moralo biti ravno ideološko izobraževanje mladega človeka temeljno vodilo za njegovo delo v organih družbenega in delavskega upravljanja, za razumevanje družbenih odnosov, mednarodnih odnosov in premikov v mednarodnem delavskem gibanju. Seveda pa zahteva takšno usposabljanje tudi več konkretnega dela v mladinskih aktivih, kot ga je bilo doslej.

-bb-

Iz Ceč nad Trbovljami

(vd) TRBOVLJE — V nedeljo, 15. septembra, je TVD Partizan iz Trbovelj pripravil v Cečah telovadnji nastop. Prireditelj je bila na prostem poleg šole in je vzbudila precej zanimanja, saj je bilo to prvič, da so lahko Cečani v svojem kraju gledali tak nastop. Najprej so se v igri med dvema ognjema pomerili med seboj učenci iz trboveljskih osemletk in domači šolarji. Po tekmovalstvu je nastopilo 6 telovadcev TVD Partizan. Izvajali so vaje na parterju, bradlji, drogu in na konju z ročaji. Gledalci so jim navdušeno ploskali, saj je bil prvi užitek gledati mlade fante v belih telovadnih dresih. Nastopili so tudi boksarji, ki so še posebno razvneli gledalce. Pomerili so se v dveh borbah, obakrat je bil rezultat neodločen. Gledalci so bili s prireditelji zelo zadovoljni in upajo, da ni bila zadnja.

Obisk na prireditvi pa bi bil gotovo še večji, če bi bili vsi vaščani doma. Istega dne je namreč Gasilsko društvo Ceče organiziralo izlet z avtobusom čez Vršič v Trento. Udeležilo se ga je 45 Cečanov, od katerih so mnogi prvič videli ta del Slovenije in jim bo zato izlet ostal še dolgo v spominu.

Znižana stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje

(ma) ZAGORJE OB SAVI — Občinska skupščina je na

Od 11. do 18. oktobra v Zagorju obzvezno fluorografranje

ZAGORJE OB SAVI — Občinska skupščina Zagorje ob Savi je na zadnjem zasedanju med drugim sprejela odlok o obveznem fluorografranju prebivalstva na področju občine. Fluorografranje bo v dneh od 11. do 18. oktobra in bo za občane brezplačno. Vsi tisti, ki se fluorografranja ne bi udeležili, bodo kaznovani z denarno kaznijo do 10.000 din.

zadnjem zasedanju obravnavala tudi pritožbo zagorskega Rudnika rjavega premoga za znižanje obveznosti na račun dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki ga je sedaj plačeval po stopnji 3 odst.

Zagorski rudnik — ki se nahaja v težavnem finančnem položaju — je letos uspel znižati število bolnih in ponesrečenih ter izgubljenih dni, je plačal v prvem polletju za nad 22.500.000 din prispevkov za socialno zavarovanje več kot v lanskem letu, kar gotovo ni stimulans za kolektiv v prizadevanjih

za znižanje števila bolnih in ponesrečenih ter izgubljenih dni.

Občinska skupščina Zagorje ob Savi je po obširni razpravi sklenila, da se zmanjša obveznost zagorskemu Rudniku rjavega premoga na račun dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje od 3 na 1,5 odst.

»Bila je trema«

»Po sobotnem tekmovalstvu v Hrastniku nismo mogli priti do Edvarda VECKA, »vice šampiona« v namiznem tenisu. Obkrožen je bil od navdušenih gledalcev. Šele v nedeljo smo lahko imeli z njim naslednji razgovor:

Kako ste se počutili v sobotnem srečanju, ko ste skoraj po treh letih nastopili pred domačo publiko?

»Priznati moram, da sem imel malo treme. No, to je pa tudi moja spremljevalka pri vseh tekmovaljih. Toda, saj razumejo tolikih letih...«

Kako ste se vživeli v novo okolje?

»Odlično. Počutil sem se kar domače tudi v Ljubljani. Zlasti dobre odnose sem takoj navezal z igralci.«

Vaš bodoči poklic?

»Vpisal se bom v dopisno ekonomsko šolo. Dopoldan in popoldan treningi, zvečer pa učenje.«

Kako ocenjujete stagnacijo namiznega tenisa v Hrastniku?

»Čeprav je hudo, še ni tako slabo. Je nekaj mladih, obetajočih igralcev.«

Kateri so po vašem mnenju obetajoči mladi igralci?

»No, začel bom kar pri svoji sestri — Milenka Vecko, nadalje Vojko Centrih, Pelicin in Renata Ferle. Povprečna starost je približno 13 let.«

Ali so resnični glasovi, da boste začeli voditi namiznoteniško šolo v rojstnem kraju?

»Zal, moram reči — ne! Šola že deluje približno teden dni, in sicer tako v Zgornjem kot tudi v Spodnjem Hrastniku. Obiskuje jo okrog 35 mladih namiznoteniških igralcev, vodi jo pa tov. Simerl. Zelo rad bi se tudi sam udeleževal, toda zaradi pomanjkanja časa mi to ni mogoče. Torej, če bi imel čas...«

Vaši bodoči načrti?

»Imam jih zelo veliko. Vsi so — namiznoteniškega karakterja.«

In še zadnje vprašanje: Ali bo Olimpija osvojila pokal evropskih narodov?

»Na to je zelo težko odgovoriti. Menim pa, da bi bil velik uspeh, če bi prišli do polfinala, kjer bi se srečali z Madžari, pri katerih igra tudi Bertzig.«

-sj-

Zlata poroka v Trbovljah

V soboto sta praznovala zlato poroko zakonca Alojzija in Anton RADIČ iz Trbovelj. Oba zlatoporočenca sta preživela pred drugo svetovno vojno težke čase. Anton je 1914 leta odšel na fronto in bil kasneje v ruskem ujetništvu, kjer je sodeloval tudi v oktobrski revoluciji. Leta 1918 se je vrnil domov in pričel delati naprej v trboveljskem rudniku. Med NOB je pomagal aktivistom, sinova Tone in Slavko pa sta odšla med partizane, od kjer se Tone ni več vrnil. Oba zlatoporočenca sta zdaj čila in zdrava.

NAOSEM CICERO

Šolski odbori - šolske skupščine

Ze »Zakon o osnovni šoli« navaja, da je ena izmed temeljnih značilnosti osnovne šole ta, da je šola družbena ustanova. Gonilna sila te družbene ustanove pa je družbeno upravljanje. Najbolj so se razvili po svoji dejavnosti šolski odbori in upravni odbori na razvitih osemletkah. Na podeželskih šolah pa so bili izvoljeni samo šolski odbori.

Delo šolskih odborov je ponekod potekalo v redu, drugje pa tudi ne. Predvsem na podeželju so se pokazale določene slabosti, saj je slo-nelo skoraj celotno breme samo na upravitelju šole — tajniku šolskega odbora.

Izrednega pomena so šolske skupščine 7. in 8. razreda, saj je bilo čuti na teh sestankih marsikatero dobro kritiko predvsem o odnosih učiteljev do učencev in obratno, o zunanjem izgledu šole, o ugledu šole pred javnostjo in podobno. Zal pa je vse premalo koristnih predlogov prišlo pred šolski odbor, ker ta ni imel »poslušne« za otroške želje ali pa je imel pre-veče skrbi z gospodarskimi problemi šole.

Da pa je bilo skrbi še več, so razvite osemletke v mestu dobile tudi svoje podružnične šole na podeželju. Nastalo je vprašanje ali bodo še šolski odbori pri podružnicah ali naj ima šola še svojega upravitelja, kako bo s finančnimi sredstvi, kako bodo od-hajali otroci v mesto v šolo itd. Za osnovno šolo Partizanski vrh in Čeče je bilo deloma urejeno, šola Dobovec pa je bila vse leto v ne-gotovosti, kakšna rešitev bo najboljša.

Zdi se mi, da je težko najti človeka ali pa organ, ki bi lahko na številna vprašanja o razvoju in prihodnosti šolstva takoj odgovoril. Šolski odbori imajo še premalo pristojnosti, da bi lahko sami reševali svoje probleme, Zavod za prosvetno pedagoško službo pa se čuti bolj admi-nistrativni organ, medtem ko je pri občinski skupščini Trbovlje celo odpravljen refe-rat za šolstvo. Kje je torej

najti rešitev?

Vsekakor bi bilo pametno povzeti vsaj nekaj misli ljudi v naših bratskih republikah. Nek hrvatski list je v svojem članku navajal, da so se na-mesto šolskih odborov, eks-perimentalno že uvedli na do-ločenih šolah novi organi — šolske skupščine. Seveda ne moremo posnemati njihovega dela, ampak le prilagoditi na-šim potrebam in razmeram.

Šolske skupščine naj bi bi-le najvišji samoupravni or-gan šole, ki bi imel nalogo reševati vsa vprašanja šole. Zajele naj bi večje število ljudi, med njimi tudi člane šolske skupnosti. Lahko bi bile ustanovljene stalne ko-misije, ki so delovale pri se-danjih šolskih odborih le ob-časno. V teh skupščinah bi našle svoje mesto tudi po-družnice, ki bi našle oporo v šolskih skupščinah. Podruž-nica naj bi imela svojega

vodjo, ki bi bil član šolske skupščine matične šole. Po-družnica naj bi imela sa-mo svoje redovalne konfe-rence in sestanke učiteljske-ga zbora. Finančno naj bi po-vsem pripadle matični šoli, ki bi hkrati imela tudi pedagoško nadzorstvo. Nad vsemi šolskimi skupščinami pa naj bi bil Zavod za prosvetno pe-dagoško službo, ki bi skrbel za enotno šolsko mrežo v Za-savju.

Z odpravo šolskih odborov in prenosom obveznosti na šolske skupščine bi odpadle mnoge nejasnosti. Hkrati bi novi organi pritegnili k delu večje število ljudi, ki se ho-čejo spoznati s problemi vzgajanja, saj vzgoja ni sa-mo stvar samih učiteljev, ampak vseh ljudi. Vedno večje število ljudi v organih samo-upravljanja v šolstvu pa po-meni tudi boljšo mišljenj in nenehen razvoj, ki je pri se-danjih šolskih odborih malo ob-stal.

Te misli so namenjene predvsem zato, ker so pred-nani volitve v nove šolske odbore in bi se na teh pri-pravah lahko razpravljalo tu-di o novih šolskih skupšči-nah.

Marijan Bec

Kljub vsemu - dobro

Gledališče Svobode-Center v Trbovljah pripravlja za bližnjo gledališko sezono več predstav. Tako bo verjetno že konec novembra premiera veseligrice »Tigrov kožuh«. Pripravljajo pa še mladinski deli »Mačeha in pastorka-ter« »Ptički brez gnezda«, ra-zen tega pa imajo trboveljski gledališčniki v načrtu še »Zupanovo Micko« in »Kje je meja?«. Gledališče Svobo-de-Center pa bo zaigralo tu-di dramatizirano filmsko de-lo »Iz oči v oči« (Odprti partijski sestanek).

Pred kratkim pa smo pre-

jeli tudi zapisniško izjavo predsednika festivalskega od-bora na Hvaru prof. dr. Dra-ga Ivaniševića, ki pravi o predstavi Trboveljčanov ta-»Irkutska zgodba« sem se kole:

— Pri drugih predstavah bolj dolgočasni, pa čeprav so jih igrala dobra gledališča, ki jih spoštujem kot tudi njihove igralce. Vsi skupaj pa niso uspeli, da bi odšel s predstave z globokim vtisom. To je uspelo tovarštem iz Trbovelj...

List »Svobodna Dalmacija« pa v eni izmed svojih števil-k prinaša zaključek s festivala amaterskih gledališč Jugo-slavije na Hvaru in uvršča Trboveljčane v skupino treh najboljših.

pb-

»Planinski dnevi« v Zagorju

(ma) ZAGORJE — Za za-četek »Planinskih dni«, ki jih je pripravilo Planinsko društvo Zagorje ob Savi, so v soboto v zagorskem De-lavskem domu odprli razstavo slikarskih del Mirka Weinbergerja ob 50-letnici udeleževanja v PD, zatem pa je zagorski rojak Ladko Korošec v stekleni dvorani DD predvajal film »Planinski tabor na Zasavski gorci«, ki ga je sam posnel. V okviru »Planinskih dni« je bila v nedeljo v Zagorju ob Savi razširjena seja koordinacij-skega odbora zasavskih pla-ninskih društev; v torek pa so v Kisovcu predvajali film »Zvezde opoldne«.

RAZSTAVA JANEZA KNEZA — V soboto popoldan so v ve-liko veži Delavskega doma v Trbovljah odprli razstavo del akademskega slikarja Janeza Kneza. Naš posnetek je nastal neposredno po otvoritvi

Razgovor z Janezom Knezom

Nekaj dni pred njegovo razstavo sem obiskal aka-demskega slikarja Janeza Kneza, ki je v razgovoru za naš tednik odgovoril na ne-kaj vprašanj:

— Kaj bo vsebovala raz-stava?

— Razstavljam dvajset do petindvajset akvarelov z mo-tivi iz Zasavja, predvsem sta-re Dobrene, ki so nastali v dobri začetkih treh let ter se-dem olj in grafik, med njimi naj omenim Rudarski ambi-ent, Cesta internirancev, Ostanke ceste. Razen tega imam tudi nekaj olj in risb iz Bližnjega vzhoda, kjer sem bil pred meseci na študij-skem potovanju.

— Rudar in njegovo oko-lje sta kot kaže zanimi-va motiva za tvoje ustvarjanje.

— Res je. Iz rudarskega življenja sem že naredil ne-kaj del v grafiki, zdaj pa si obliko podajanja človeka — rudarja, njegove okolice in življenja. Pri tem sem se do-slej poslužil rjavih in črnih barvnih tonov, ki ponazarja-jo premog in zemljo revir-jev. Moram pa reči, da mo-derni prijem, ki se v mo-jem ustvarjanju n. pr. kaže ravno v teh rudarskih moti-vih, zahteva precejšnjo kon-centracijo. Nikakor nisem proti klasičnim slikarjem in klasičnim umetninam, ki so verjetno najbolj dostopni v pogledu razumevanja večini, nisem pa tudi proti moderne-mu izrazu v slikarstvu. Pri tem abstrahiram abstraktno slikarstvo, razne epigone, ki izkoriščajo današnji moderni izraz v slikarstvu.

— Kje vse si doslej raz-stavljaj?

— Doslej sem imel tri sa-mostojne razstave, razstav-ljal pa sem v Trbovljah, Bre-žicah, Ljubljani, Titogradu, Beogradu in Celju.

Akademski slikar Janez Knez pa je izdelal tudi fre-ske za Dom JLA v Karlovcu, dvorano občinske skupščine Trbovlje in zgradbo Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Trbovlje.

Razen poučevanja na osem-letki Tončke Čečeve in dela v ateljeju pa tovariš Janez Knez marljivo pomaga z aka-demskim slikarjem Milanom Rijavcem amaterskim slikar-jem v sekciji »Relik« RPD Svobode-Center.

(pb)

Z NASTOPA TRBOVELJČANOV NA HVARU (»Irkutska zgodba«)

Socialno zavarovanje v statutih kolektivov Do leta 1967. TE Trbovlje II

Priprave na izdelavo in sprejem statutov delovnih organizacij so več ali manj intenzivne. V nekaterih delovnih organizacijah so komisije že pripravile prve osnutke ali vsaj teze, ki so v razpravi med člani delovnega kolektiva, druge komisije zbirajo šele gradivo za teze ali prve osnutke. Priprave in delo na izdelavi osnutkov statutov delovnih organizacij bo moralo postati povsod še bolj intenzivno v prihodnjih mesecih, če naj bodo statuti delovnih organizacij sprejeti do prihodnje pomladi.

O tem, kaj naj bi zajeli statuti delovnih organizacij, je bilo že precej povedanega in tudi napisanega. Delavska gibanja so v letu 1967 objavila splošne teze za izdelavo statutov delovnih organizacij in drugo gradivo s tretje plenarne seje Republiškega sveta sindikatov Slovenije, na kateri je bilo pretreseno ravno vprašanje statutov delovnih organizacij.

Vse posredovano gradivo in misli imajo le namen opozoriti delovne kolektive in pripravljalce tez osnutkov na vprašanja in zadeve, katere bi morale biti obdelane, seveda prilagojene prilikam, razmeram in potrebam vsake posamezne delovne organizacije.

Prav tako je namen, da tudi misli v nadaljevanju tega sestavka opozorijo, da je tudi socialno zavarovanje za vsako delovno organizacijo tako pomembno, da ga je treba obravnavati v statutih delovnih organizacij in v njih prilagojeno potrebam konkretno določiti pravice in dolžnosti delovne organizacije, kolektiva kot celote in posameznega člana. To opozorilo je po dozvedanju še toliko bolj potrebno, ker se pri dosedanji izdelavi osnutkov in tez opaža, da se ne omenja ali pa zelo malo socialnega zavarovanja kot zadeve, ki mora najti primerno mesto v statutih delovnih organizacij.

Res je, da so za delovne organizacije temeljne norme in načela samouprave in pa norme za smotrno gospodarjenje in upravljanje najbolj temeljna vprašanja, ki jih je treba urediti v statutih, vendar so tudi druga področja, ki jih v statutih ne smemo prezreti. Takšna področja so nedvomno socialno zavarovanje, zdravstveno varstvo, higiena in tehnična zaščita, rekreacija in podobno.

Nobenega pomena nima za statute delovnih organizacij, da se vanje prepisujejo določbe zakonov, ki nalagajo delovnim organizacijam posamezne naloge in jih vključujejo v izvajanje posameznih panog socialnega zavarovanja, je pa potrebno navesti ustrezne določbe, da na takšen način opozorimo na zadeve in vprašanja, ki jih morajo statuti delovnih organizacij po svoje obdelati — vendar v okviru določb predpisov.

Zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja ima precej določb, kako delovne organizacije sodelujejo pri financiranju in izvajanju zdravstvenega zavarovanja, nekaj določb o sodelovanju izvajanja tega zavarovanja je tudi v zakonu o zdravstvenem zavarovanju. Tako priznavajo in neposredno izplačujejo delovne organizacije določena nadomestila osebnega dohodka in stroške za zdravljenje svojih delavcev, nadomestilo osebnega dohodka do 30 koledarskih dni (oziroma 7 koledarskih dni), skladu zdravstvenega zavarovanja poravnava stroške zdravstvenega varstva za prvih trideset (oziroma sedem) koledarskih dni za zdravljenje delavcev za poškodbo pri delu in za poklicno boleznijo.

Za omenjene potrebe odstopi skupščina Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delovnih organizacij, da se vanje prepisujejo določbe zakonov, ki nalagajo delovnim organizacijam posamezne naloge in jih vključujejo v izvajanje posameznih panog socialnega zavarovanja, je pa potrebno navesti ustrezne določbe, da na takšen način opozorimo na zadeve in vprašanja, ki jih morajo statuti delovnih organizacij po svoje obdelati — vendar v okviru določb predpisov.

IZ ZOBNE AMBULANTE PREDILNICE LITLIJA

rabljena sredstva, namenjena za kritje izplačil za prvih 30 oziroma 7 koledarskih dni uporabijo za napredek varstva članov delovnega kolektiva in sam zakon tega dalje ne razčlenjuje, bo moral vsakega statut določiti, za katere namene se vsa ta sredstva prvenstveno uporabljajo; na primer za higiensko tehnično varstvo, občasne periodične zdravstvene preglede, za zagotovitev pogojev zdravstvenega varstva, za različne objekte rekreacije (telesne kulture za razvedrilo in obnovo delovne sposobnosti), okrevanja in podobno. Statut bo moral določiti, v kakšnem delu se ta sredstva uporabljajo v delovnih enotah, v katerih je presežek nastal, kakor tudi kateri organ razpolaga s temi sredstvi, ali delavski svet ali upravni odbor ali v ta namen posebej postavljen odbor ali komisija.

Večje pozornosti je vreden tudi 125. člen zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja, kateri v svoji določbi govori, da lahko delovna organizacija s pristojnim zavodom za socialno zavarovanje sklene pogodbo, po kateri ima pravico do zmanjšanja prispevka (za zdravstveno oziroma invalidsko zavarovanje) če z določenimi ukrepi zmanjša stroške zdravstvenega oziroma invalidskega zavarovanja pri njih zaposlenih delavcev.

Za dosledno obračunavanje stroškov po delovnih enotah ali obratih je vredno upoštevati tudi obremenjevanje določenega dodatnega prispevka za zdravstveno in invalidsko zavarovanje. Delovna organizacija sicer mora plačevati dodatni prispevek po enotni stopnji za vso organizacijo ne glede na to, da so po posameznih delovnih enotah lahko ti stroški nesorazmerno večji. Isto velja, v razeno, da morajo pri rehabilitaciji delovnih invalidov v občini prevzeti odločilno vlogo predvsem delovne (gospodarske) organizacije. Reševanje tega problema moramo smatrati kot stalen neuhajajoči proces in ga obravnavati predvsem iz gospodarskega, ekonomskega vidika in ne kot neko nujno socialno zlo.

Ce izhajamo iz osnovnega socialističnega stališča, stališča samouprave in svobodnega proizvajalca, moramo s tem v skladu ustvariti tudi statut, tako da ne bo isti samo na papirju in narejen zato, ker mora biti, temveč da bo vseboval vse tiste določbe, po katerih se bo delovni človek čutil varnega ne le v času polne delovne sposobnosti, ampak tudi v času, ko se njegova delovna zmogljivost zmanjša ali odpo-

Poleg vseh ostalih določb organizacijskega, proizvodnega, produktivnega in samoupravnega značaja mora statut delovne organizacije prenehati osnovna skrb za delov-

nega človeka, ki ustvarja in deluje, na njegovo telesno in duševno sposobnost in čimbolj ustrezno ponovno usposobitev, ne da bi na zadnjem mestu.

Vprašanje izboljšanja in tehničnega varstva delavcev na delovnem mestu, na poti na delo in z njim pregledi pred vstopom na delo, vprašanje o občasni zdravniških pregledih, preventivne zdravstvene varstva, rekreacije in ugodnih lastnih sredstev za te potrebe, lahko mnogo prispeva k večji produktivnosti delovnih organizacij.

- Vsa in vsak, ki za delovno organizacijo devajo socialno zavarovanje, morajo najti primerno mesto v statutih. O vseh vprašanjih je treba govoriti v statutih delovnih organizacij.
- Vsa in vsak, ki za delovno organizacijo devajo socialno zavarovanje, morajo najti primerno mesto v statutih. O vseh vprašanjih je treba govoriti v statutih delovnih organizacij.
- Vsa in vsak, ki za delovno organizacijo devajo socialno zavarovanje, morajo najti primerno mesto v statutih. O vseh vprašanjih je treba govoriti v statutih delovnih organizacij.

OBVESTILO

V začetku leta bodo začeli pisati in objaviti v Zaslavski tiskovni hiši za drugo polletje. Tiskovnik, kjer naročite, bo v časopisnem polžnicu.

Statut v Trbovljah

Oba zborni organi občinske skupščine Trbovlje sta na zadnji seji razpravljala o poteku akcije v zvezi z izdelavo osnutka statutov delovnih organizacij in sprejela vlogo za delovne organizacije.

V Trbovljah so drugi ugotavljajo, da je občinski sindikalni svet pri preloženju in sprejetju delovnih organizacij, ki so v delovnih organizacijah, in sicer ob pomoči in sodelovanju Komunalne skupščine Trbovlje, darske zbornice Ljubljana, Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana in Univerze »Boris Kidrič« Ljubljane.

Občinska skupščina Trbovlje je po razpravi o poteku akcije v zvezi z izdelavo osnutka statutov delovnih organizacij med drugim pričarila delovnim organizacijam, da naj s statuti zagotovijo take oblike in načine organizacije dela, samoupravljanja in ekonomike ter medsebojnih odnosov, ki bodo upoštevali stopnjo razvitosti delovnih organizacij — omo-

gradno hidrocentrale na srednji Dravi, ki bo dajala energijo predvsem v poletnih mesecih, to je v dobi, ko je proizvodnja hidroelektrarn v ostalem področju države najmanjša, in pa razširitev termoelektrarne Trbovlje. Instalirana moč obeh elektrarn bi znašala 258.200 kw, letna proizvodnja pa 1.283 milijonov kw. Po izračunu bi bili proizvodni stroški za kilovatno uro v kombinaciji Drava — Trbovlje najnižji od predvidenih energetskih virov v Sloveniji in verjetno tudi v Jugoslaviji. Realizacija tega predloga tudi ne bi zahtevala posebnih investicij za prenosno mrežo, medtem ko bi bile take investicije potrebne v kombinaciji Srednja Drava — Soštanj.

Ker je kombinacija hidroenergije in termooenergije najbolj ugodna, predlaga banka

Odlok je pooblastil banko, da v sporazumu z republiški ministromi gospodarstva in s skupnostjo jugoslovanskega elektrogospodarstva izbere tiste objekte, ki bodo najbolj ustrezali potrebam energetske bilance. Pri financiranju izgradnje termoelektrarn bo morala banka po potrebi financirati tudi zgraditev ustreznih kapacitet premagovnikov.

Za zgraditev novih kapacitet v Sloveniji je Splošna gospodarska banka SRS prejela pet zahtevkov, med njimi tudi za gradnjo nove Termoelektrarne Trbovlje II.

Po proučitvi vloženih zahtevkov predlaga zdaj Splošna gospodarska banka Jugoslovanskega investicijskega sklada zgraditev hidroelektrarne »Srednja Drava« zmogljivosti 133.200 kw, z letno proizvodnjo 658 milijonov kw in s predračunsko vrednostjo investicij 20 milijard din (ob 20 % udeležbi Splošne gospodarske banke) in razširitve Termoelektrarne Trbovlje s postavitvijo novega turbogeneratorja za 125.000 kw, ki bo dal letno 625 milijonov kw, pri čemer znaša predračunska vrednost 11,15 milijarde

Občinski sindikalni svet Zagorje ob Savi je v poročilu za sobotno redno letno konferenco nanizal tudi nekaj ugotovitev v zvezi z razvojem samoupravljanja v delovnih organizacijah. Poročilo med drugim ugotavlja, da iz dosedanega dela organov delavskega samoupravljanja izhaja, da v večini kolektivov ti organi z vso odgovornostjo samostojno razpravljajo in sklepajo o vseh vprašanjih; nekaterih delovnih organizacijah pa je bilo delo organov samoupravljanja v odvisnosti od vodilnih uslužbencev. Po mnenju tovarišev iz občinskega sindikalnega sveta je na delo organov delavskega samoupravljanja vplival splošni nivo kolektivov, zavzemanje vodilnih uslužbencev za pripravo potrebne gradiva, sodelovanje družbeno-političnih organizacij in pa tudi obseg materialnih sredstev, s katerimi organi delavskega samoupravljanja upravljajo.

Zagorski Rudnik rjavega premoga, na katerem je zaposlena skoro polovica vseh zaposlenih oseb v občini, je bil dolgo vrsto let vzor ostalim kolektivom, tako na področju organizacije dela in proizvodnje, dela družbeno-političnih organizacij in tudi na področju samoupravljanja. Na zagorskem Rudniku imajo strokovno pomoč pri nadaljnjem delu v zvezi z izdelavo osnutkov statutov. V Tapetnistvu, Slaščičarni in Vitaminki pa so sicer imenovali komisije, ki pa se niso začele z delom.

Občinska skupščina Trbovlje je po razpravi o poteku akcije v zvezi z izdelavo osnutka statutov delovnih organizacij med drugim pričarila delovnim organizacijam, da naj s statuti zagotovijo take oblike in načine organizacije dela, samoupravljanja in ekonomike ter medsebojnih odnosov, ki bodo upoštevali stopnjo razvitosti delovnih organizacij — omo-

gospodarjenje in upravljanje. nje, pripravljen je vlagati dene.

POSVETOVANJE PREDSTAVNIKOV LITOSTROJA, METALNE IN STT

TRBOVLJE — Zadnji petek in sobota je bilo v Kagarjevem domu na Pohorju posvetovanje o poslovno tehničnem sodelovanju med ljubljanskim Litostrojem, mariborsko Metalno in trbovlejsko Strojno tovarno. Posvetovanja, ki so ga sklicali z namenom, da bi poglobili osnovno tehnično sodelovanje in razvili stike med samoupravnimi in družbeno političnimi organi teh treh delovnih organizacij, so se udeležili predstavniki samoupravnih, družbeno političnih in upravnih organov omenjenih delovnih organizacij.

PRIPRAVE ZA PREHOD NA 42-URNI DELOVNI TEDEN V ZAGORSKI IGM

(ma) ZAGORJE OB SAVI — V petek je bila v Industriji gradbenega materiala seja delavskega sveta, na kateri je poročala o opravljenem delu komisija za izdelavo analize za prehod na 42-urni delovni teden. Komisija je med drugim poročala, da so zlasti člani kolektiva na obratu Apnenice II in Hidrarne dali več konkretnih predlogov za prehod, zaradi česar je bilo delo komisiji precej olajšano. Zaposleni pri pečeh na obratu Apnenice I pa so imeli nekaj takih predlogov, ki niso v skladu z zahtevanimi načeli za prehod, prav tako pa je ugotovljeno, da so ti člani kolektiva doslej najmanj sodelovali s komisijo.

Po predlogih članov kolektiva bodo v obratu Apnenice II uvedli delo v 4 izmenah, na da bi povečali število zaposlenih. V Hidrarni pa bodo še naprej ostale tri izmene, le hidratizer bo prišel na delo uro pred polnoč. V Kamnolomih in delavnicah pa bo verjetno vpeljan 7-urni delavnik.

Zasedbam in predvidenim spremembam pa bodo prilagodili tudi organizacijo dela.

Brž ko bo izdelan tudi ustrezan predlog za obrat Apnenice I, bo zagorska Industrija gradbenega materiala zaprosila za odobritev poskusnega prehoda na 42-urni delovni teden.

ZOBNA AMBULANTA V PREDILNICI

LITLIJA — V Predilnici v Litliji so že nekaj časa ugotavljali, da je še vedno sorazmerno precej obolenj na prebivlih, ki jih je v precejšnjem številu povzročalo neurejeno zobovzore. Ker je na področju litlijske občine premalo zobozdravstvenega kadra in je treba na nego in zdravljenje zob čakati precej časa (nekateri se vozijo v Ljubljano!), je delavski svet Predilnice v Litliji sklenil — v sporazumu z Zdravstvenim domom — urediti v tovarni zobno ambulanto, za kar je namenil iz sklada skupne porabe 550.000 din. Delo v ambulanti opravlja dentistka Zdenka Koren.

IZVOZ IZ TRBOVELJ POD PREDVIDEVANJI

TRBOVLJE — Trbovlejske delovne organizacije letos ne dosegajo takih uspehov pri izvozu, kot so jih predvideli na začetku leta. Ugotovljeno pa je tudi, da se doslej v izvoz še niso vključile nekatere manjše delovne organizacije, predvsem zaradi konkurence in cen.

S področja trbovlejske občine so do konca avgusta izvozili za 436.481 dolarjev izdelkov, all kar za 35 % manj, kot v istem obdobju lani. Letni plan izvoza pa je bil ob koncu avgusta dosežen z 52,3 %.

Največ uspehov dosega v izvozu Rudnik rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik. Ta je v prvih osmih mesecih izvozil za 400 % več premoga kot lani, letni plan izvoza pa je dosegel z nad 83 %; Strojna tovarna Trbovlje je z izvozom v vrednosti nad 372.000 dolarjev dosegla 51,3 % letnega plana; Investicijski biro Trbovlje pa nekaj nad 20 % letnega plana.

Z Rudnika rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik v mesecu avgustu rjavega premoga niso izvažali. Strojna tovarna Trbovlje ima zaradi kreditiranja težave predvsem pri izvozu v zahodnoevropske države. Iz te tovarne pa so poslali izdelke na več sejmov, tako v Damask, Solun, Tunis, Dunaj in Kostariko. Pričakovati je, da bo Strojna tovarna v dolednem času zaključila nekaj novih izvoznih poslov. Investicijski biro Trbovlje, ki sodeluje v izvozu s projektiranjem, pa predvidenega plana izvoza ne bo dosegel.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

ŠPORTNI TEDNIK

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA Rudar : Olimpija B 5:1 (1:0)

(ek) TRBOVLJE — Nekaj minut po pol četrti uri je sodnik Doberlet iz Ljubljane pripeljal na igrišče naslednji enajstoričnik:

Rudar: Bantar (Ahlin), Potokar, Lukančič (Zvegljč), Bostič, Šorl, Pristav, Mak (Irt), Breznikar, Knavs, Pajer, Halilagič;
Olimpija B: Frič, Rotar, More, Skufca, Puškarič, Kocjančič, Majcen, Bajželj, Rojina, Oblak, Skulj (Zorman).

Streliči: za Rudar — v 42. in 50. minuti Halilagič, v 60. in 75. minuti Knavs ter v 81. minuti Pajer; za Olimpijo — v 53. minuti Bajželj.

Ze takoj v začetku igre je Rudar vsilil gostom svoj način igre, tako da je imela obramba Olimpije več kot preveč dela. Tako je že v 2. minuti igre Pajer prestregel z glavo lep predložek v neposredni bližini vrat in streljal čez vrata. Domačini so bili v očitni terenski in tehnični premoči, žal pa domači napadalci niso imeli sreče. Kljub vsej premoči so morali številni gledalci čakati na prvi zadetek vse do 41. minute, ko je Rotar v kazenskem prostoru podrl Breznikarja. Enajstmetrovko je uspešno realiziral Halilagič.

Le pet minut po začetku drugega dela igre je Halilagič izkoristil napako Friča in zvišal rezultat na 2:0. V proti-

napadu pa je Bajželj presenetil Ahlina in iz mrtvega kotadosegel častni zadetek za goste. Igralo se je v glavnem v polju gostov in tako je v 60. minuti Pajer lepo podal Knavs, ki je mimo presenečenega Friča porinil žogo v mrežo. V 65. minuti je pa sodnik Doberlet neupravičeno izključil iz igre domačina Pristava, kasneje pa še zaradi grobih izpadov Oblaka in Rotarja. V 77. minuti je pa zaradi poškodbe zapustil igrišče še Rojina, tako da so gostje igrali le s 7 igralci v polju. Tako so bili gostje prisiljeni zavlačevati igro, domačini pa so bili tudi zadovoljni z doseženim rezultatom.

RUDAR : MARIBOR
0:3 (0:0)

(pb) TRBOVLJE — V sredo popoldne je bila na stadionu Rudarja prijateljska nogometna tekma med drugoligaškim Maribor in domačim Rudarjem. Zmagali so gostje s 3:0. Rudar se je v prvem polčasu spiral gostom, ki so igrali sicer tehnično boljše od domačinov, vendar njihova igra ni navdušila ljubiteljev nogometa v Trbovljah. V drugem polčasu so Mariborčani v 15 minutah dosegli tri gole. Rudar bi lahko znižal, vendar je Breznikar za streljal enajstmetrovko, napadalci pa niso izkoristili nekaj lepih priložnosti.

Mladinci
Rudar : Olimpija
2:1 (1:0)

LJUBLJANSKA NOGOMETNA PODZVEZA

Slavija : Litija 2:4

(E) VEVČE — V IV. kolu ljubljanske nogometne podzveze so minulo nedeljo gostovali nogometaši Litije v Vevčah, kjer so se pomerili z ustrežno enajstorično Slavijo.

Litijani so prekosili sami sebe, saj so z vročega vevškega terena prinesli dve dragoceni točki. Moštvo Litije je igralo borbeno, nad vse učinkoviti in iznajdljivi so bili pa njeni napadalci, ki so znali izkoristiti vsako napako domače obrambe.

V nedeljo se bodo Litijani pomerili doma z Bratstvom in je pričakovati nadvse zanimivo srečanje.

Sava : Svoboda (K) 3:5

(f) LJUBLJANA — Kljub temu, da so Kisovčani nastopili oslabljeni, so prikazali zelo dobro in borbeno igro in so zaslužno zmagali in si tako zagotovili dve dragoceni točki.

Srečanje je vodil sodnik Lukešič iz Ljubljane dobro.

Nogometaši Svobode se bodo v nedeljo pomerili doma z enajstorično Kamnika.

Proletarec : Kočevje
3:0 (1:0)

(E) ZAGORJE — V nedeljo so imeli zagorski nogometaši v gosteh enajstorično Kočevja. Omeniti velja, da se je končno tudi Proletarcu nasmehnita sreča, saj so v nedeljo osvojili prvi dve točki.

Tekma ni bila ravno najboljša, saj so imeli tako na-

padalci domačinov kot tudi gostov vrsto priložnosti za doseg golov, ki jih pa niso znali izkoristiti. Priznati velja, da so bili gostje nekoliko boljše, zahvaliti se pa gre le njihovim napadalcem, ki niso znali izkoristiti danih možnosti.

V nedeljo igra Proletarec v Mengšu in je želeti, da bi prinesel domov vsaj eno točko.

Bratstvo : Domžale
6:0 (3:0)

(m) HRASTNIK — Začetek srečanja je kazal, da bodo gostje enakovredni nasprotnik, kasnejši potek srečanja je pa pokazal, da so prišli gostje na tekmo brez kakršnih koli ambicij in kondicije.

Ze v 14. minuti je Kavšek lepo podal Prašnikarju, ki je oddal žogo Jagerju, le-ta je pa premagal vratarja gostov. Le dve minuti kasneje je Stopinšek dosegel iz gneče pred vrati drugi zadetek. Gostje so se v glavnem le branili. V 39. minuti pa je Ocepšek dosegel tretji zadetek.

V drugem delu igre je Stepinška zamenjal Trinker. V 55. minuti je Ocepšek povišal rezultat na 4:0. Gostje so bili brez moči in so z zadnjimi napori odbijali napade domačinov. V 84. minuti je dosegel Trinker s strelom z glavo s kakih 20 metrov najlepší zadetek. Nekaj minut pred koncem srečanja pa je Jager postavil končni rezultat 6:0.

Pri domačinih se je zlasti odlikovala obramba, ki jo je vodil Krafogel.

Srečanje je odlično vodil sodnik Jovičevič iz Ljubljane.

Bela Krajina : Rudar
(H) 1:2

(m) ČRNOMELJ — Vodstvo Rudarja je vložilo protest, ker sta za domačine igrala dva mladina, ki sta nastopila že v predtekmi mladincev obeh klubov.

Mladinci
BRATSTVO : DOMŽALE
3:2

CELJSKA NOGOMETNA PODZVEZA

Vojnik : Papirničar
(Radeče) 0:3 (0:2)

(ik) VOJNIK — Na slabem in razmočenem igrišču v Vojniku so igralci radeškega Papirničarja premagali ustrežno enajstorično iz na in nezanimiva. Gostje so Vojnika. Igra je bila raztrgaza-zasluzeno osvojili obe točki.

Pri gostih je bil najboljši Ernestel.

Mladinci
Kovinar (Štore) :
Papirničar (R) 2:3
(2:0)

NAMIZNI TENIS

Prepričljiva zmaga

(ek) HRASTNIK — V soboto zvečer sta se pomerili v nabit polni dvorani doma TVD Partizan Hrastnik ekipi ljubljanske Olimpije in Silver Stara iz Zeneve v prvem kolu namiznoteniškega tekmovanja za pokal evropskih narodov. Domače občinstvo je zlasti toplo pozdravilo nastop rojaka EDVARDA VECKA, ki je prinesel Olimpiji dve dragoceni točki. Po vsaki Veckovi zmagi, po vsakem njegovem uspešnem igranju, je sto in sto grl navdušeno pozdravljalo tega mladega Hrastničana.

Domačine je Vecko zlasti navdušil z lepo igro proti Steneku, katerega je premagal v dveh setih — 21:6 in 21:14. S to zmago je Vecko tudi zagotovil Olimpiji vstop v drugo kolo tega tekmovanja.

II. REPUBLISKA KOŠARKARSKA LIGA — VZHOD

Proletarec : Partizan
(Zalec) 89:32 (44:14)

(j) ZAGORJE — V IV. kolu je Proletarec odigral prvo prvenstveno tekmo na domačem igrišču, ker v drugem kolu ni bilo gostov iz M. Sobote.

V prvem polčasu so domačini zaigrali odlično in le mo-kro igrišče je rešilo goste, da niso doživeli katastrofo.

V drugem delu so domačini poskušali na vsak način doseči prvo stotico na domačem igrišču, kar se jim pa ni posrečilo, ker so začeli s hitro igro, tako da so zapravili z nepravilnimi podajanjmi nešteto uporabnih žog.

Srečanju je prisostvovalo približno 150 gledalcev.

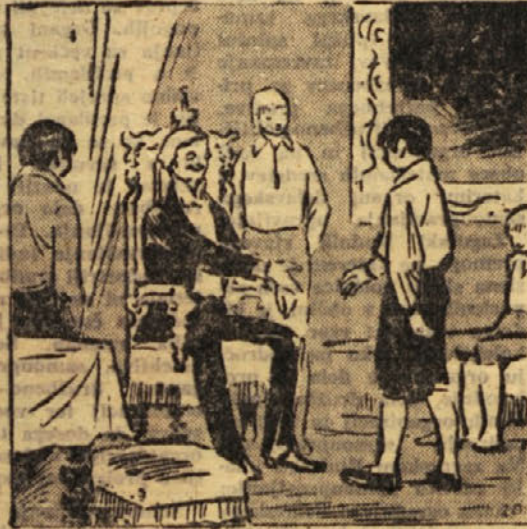
Proletarec — Stvarnik 50. Baloh 12, Zmajšek 9, Sušnik 2 in Kranjc 16.

Trnovo : Proletarec
67:85 (29:46)

207. Zdej je bilo resnično konec neprijetnosti in težav. Celo godrnjava doktorjeva služkinja Eufrosina je pokazala dobro srečo. Segrela je veliko vode in v kopalnici dobro odrgnila umazana telesa nekdanjih malih dimnikarjev. Lorenzo je poščno premetal vse svoje obleke in perilo ter našel za vsakega nekaj. Šele potem jih je spustila Eufrosina v hišo in fantje se kar niso mogli načuditi lepim sobam, pohištvu, preprogam, slikam in cvetju. Potem je prišlo na vrsto izdatne kosilo in dečki so poščno napolnili svoje sestradane želodce. Zdelo se jim je, da so sili, kot se nikdar v življenju in ko je Eufrosina odnesla zadnje prazne krožnike, je poskrbela še za Dantejevo rano. Lorenzo je peljal dečke v zgornje sobe, kjer naj bi spali. Antoniu in Augustu je pokazal veliko sobo z dvema posteljama, omaro in umivalnikom.

207. Zdej je bilo resnično konec neprijetnosti in težav. Celo godrnjava doktorjeva služkinja Eufrosina je pokazala dobro srečo. Segrela je veliko vode in v kopalnici dobro odrgnila umazana telesa nekdanjih malih dimnikarjev. Lorenzo je poščno premetal vse svoje obleke in perilo ter našel za vsakega nekaj. Šele potem jih je spustila Eufrosina v hišo in fantje se kar niso mogli načuditi lepim sobam, pohištvu, preprogam, slikam in cvetju. Potem je prišlo na vrsto izdatne kosilo in dečki so poščno napolnili svoje sestradane želodce. Zdelo se jim je, da so sili, kot se nikdar v življenju in ko je Eufrosina odnesla zadnje prazne krožnike, je poskrbela še za Dantejevo rano. Lorenzo je peljal dečke v zgornje sobe, kjer naj bi spali. Antoniu in Augustu je pokazal veliko sobo z dvema posteljama, omaro in umivalnikom.

208. »Tukaj bosta vidva,« je odločil Lorenzo. »Se nikoli nisem spal v postelji,« je rekel Antonio. »Tudi jaz ne,« je pripomnil Augusto. Giorgio pa je peljal Lorenzo v svojo sobo. »Midva pa bova skupaj. Sicer spi tu moj bratranec, ko pride na počitnice.« — »In Dante?« je zanimalo Giorgio. »Pri našem vrtnarju imamo še eno prazno posteljo,« ga je potolažil Lorenzo. — Dečki so dolgo spali, kot ubiti. Ko so se zbudili, je bil zunaj že mrak. Giorgio je prišel v jedilnico zadnji, vsi drugi so bili že tam, tudi doktor Casella. Prijazno je stresel roko svojemu varovancu: »Nisem mislil, da se bova videla tako kmalu.« mu je rekel. »Tudi jaz ne. Hotel sem priti šele spomladi, ko bi minilo mojih šest mesecev službovanja. Toda zgodilo se je toliko hudih reči, da nisem mogel več.« In povedal je vso zgodbo.

ODNOS DO DENARJA IN IMOVINE

Tovariš urednik!

Družina je tista postojanka, ki oblikuje otrokov odnos do denarja in imovine. Zato je tudi odgovorna, kako si ga je otrok izoblikoval. Zaradi tega je tudi težko določiti obdobje, kdaj se je pričel otrok nagibati k nedovoljenim prestopkom, k prisvajanju tujega denarja ali odtujitvi stvari, ki mu ugajajo; težko zaradi tega, ker vsi starši ne ravna enako s svojimi otroki v primeru takih dejanj, ker imajo pač različna mnenja in odnos do dela in pridobivanja denarja.

Nekritičen odnos do denarja in tuje imovine je skoraj vedno pogojen s prav takim odnosom v družinskem okolju. Se pravi, če opazimo pri otroku nagnjenje do prisvajanja denarja ali česarkoli drugega, kar ni njegovo, smo dejansko krivi sami. Opazujemo otroka, pa bomo brž videli, da se ne briga dosti za svojo obleko ali obutev, da izgublja svoje stvari, da prehitro uničuje bodisi igrače ali knjige, da zelo pogosto terjaja od nas denar, da ga troši po nepotrebnem in da se je pričel polasčati tudi tistega, za katerega mu nismo dali dovoljenja. Poglejmo kritično svoje navade! Dostikrat bomo ugotovili, da otrok oponaša prav nas, da česa boljšega — žal — ni videl v svoji družini in pri svojih starših in da je nujno, da na tej svoji poti zabrede tudi do najhujšega.

Dostikrat postane otrok prestopnik zaradi neurejenih družinskih razmer. Živi v neprijaznem domačem okolju, kjer starši ne najdejo drug za drugega prijazne besede ali pa — še huje — kjer se materina vzgoja bistveno razlikuje od očetove. Ni treba poudarjati, da v mnogih družinah starši prav tekmujejo, kdo bo otroku nudil več, vse le zaradi ene same želje: da bi si otroka čim bolj pridobili zase. Tako pride do nesoglasja, ko mati dovoljuje tisto, kar prepoveduje oče, ali obratno. Otroci postanejo sčasoma popolnoma razdvojeni, se znajde v kopici različnih pojmovanj, zato ni nič čudnega, če sčasoma tudi iztirijo. Dostikrat so mali tatovi otroci staršev, ki nikakor ne znajo uravnovesiti svojega odnosa. Tako postane otrokova krajša nadomestila za prijetno življenje v družini, nadomestila za nežnost, blagost in vzgojo, za vse tisto, kar bi starši morali

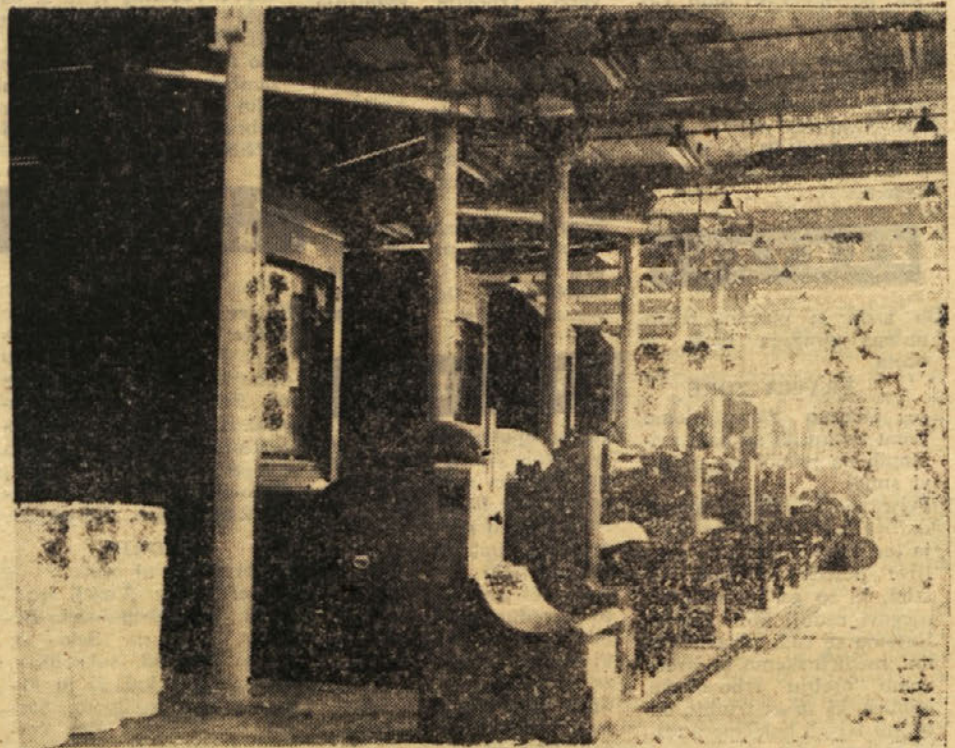
otroku nuditi — pa tega ne znajo.

Poznam tudi starše, ki jih njihove službene dolžnosti in uveljavljanje v družbi tako zaposlijo, da ne najdejo časa za otroke. Zdi se jim povsem dovolj, da otroka obsujejo z denarjem in drugimi dobrinami, svoje obveznosti do potomcev pojmujejo le na denarni podlagi, in tako nehote vplivajo na otrokov malomarni odnos do tistih dobrin, ki bi jih moral vrednotiti povsem drugače. Otroci bo sčasoma tako razvajeni — in tudi tako navajeni — da bo terjali od staršev vedno več in vedno dražje. In potem?

So na tudi starši, ki ravna prav obratno, starši, ki svojim otrokom odtegujejo tudi tisto, kar bi jim moralo pripadati. Gre predvsem za družine, ki si niso znale ustvariti dostojne materialne podlage, kjer so starši sami prestopniki, se selijo iz kraja v kraj iz vasi v mesto in dovoljujejo sami sebi, da ostanejo brez rednih mesečnih dohodkov in brez najnujnejših življenjskih potrebščin. Otroci, zrasti v takem okolju, bodo zelo kmalu občutili vso težo življenja, na mladih plečih bodo že od ranih mladostnih let nosili pečat pomanjkanja. Njihov razvoj bo šel svojo pot: pridružili se bodo tistim, ki dejansko rastejo na ulici, spoznali bodo, da se da lahko priti do dobrin, lahko, toda tvegano. Tvegali bodo — včasih zaradi lastnega pričanja, včasih pa jih bodo sami starši pripeljali do — sprva manjših, pozneje pa do vedno večjih prestopkov.

Hude posledice lahko povzročajo neurejeno družinsko okolje. Pod neurejeno štejejo tudi tisto, ki je sicer razkošno, a hladno in neprizadeto do bitij, ki bodo postala bodoči odrasli ljudje. Ko bi se starši zamislili nad prvim kovancem za petdeset dinarjev, ki so ga našli v otrokovem žepu, nad prvim bonbonom, ki se je znašel v otrokovih ustih brez njihove vednosti, bi sebi in otrokom prihranili razočaranja, ki se znajo boleče razvzati. Otroci terjajo mnogo nežnosti, pa tudi mnogo strogosti in kar največ pravičnosti in doslednosti.

A. G., Trbovlje

NOVA ČISTILNICA v litijški Predilnici

TUDI TOLE BI SE DALO UREDITI: posnetka sta iz Litije. Litijski most je sicer popravljen, vendar deske še niso prevlečene, zato bi veljalo voznike motornih vozil opozoriti na to. Spodnji posnetek pa kaže novo trgovino »Merkatorja«, ki so jo (kakor del pločnika pred njo) uporabili za skladišče gajb

Mali oglasi

Prodaj razna oblačila po izredno nizki ceni. — Vprašati popoldne pri Smit, Golovec 7.

Zelenorjavo karirasto torbo sem izgubil na cesti Čemšenik — Podkum — Radeče. Najditelj naj jo vrne proti nagradi na naslov: Vili Zorn, Čemšenik 2, p. Izlake.

ZAHVALE

Ob težki in prerani izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA ZORE

se iskreno zahvalujemo vsem tistim, ki so nam priložili na pomoč ob njegovi smrti. Pristržno se zahvalujemo darovalcem vencev in cvetja ter duhovnikom za ganljive besede in vsem tistim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvalujemo se tudi zdravniškemu, medicinskemu in strežnemu osebju trboveljske bolnice, ki so se trudili, da bi mu lajšali bolečine v težki bolezni.

Zalujoči: žena, hčerka z možem in ostalo sorodstvo

Ob smrti mojega moža in očeta

AVGUSTA LOGONDER

se iskreno zahvalujemo zdravnikom internega oddelka bolnice Trbovlje za ves trud ob boleznih, nadalje vsem darovalcem cvetja in vencev, dobrim sosedom in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena in otroci z družinami

Ob nepričakovani izgubi mojega ljubega moža

JANEZA VAJDEC

izrekam iskreno zahvalo vsem, ki ste mi stali ob strani v teh težkih dneh. Zahvala tudi pevcem, duhovniku, darovalcem vencev in vsem, ki so ga popremili na njegovi prerani zadnji poti.

Zalujoča žena Terezija Vajdec

RAZPISI

Oddelek za gospodinjstvo izobraževanje pri Delavski univerzi Trbovlje razpisuje vpisovanje v sledeče tečaje:

1. Tečaj za šivanje in krojenje — začetni in nadaljevalni;
2. Tečaj za pletenje;
3. Kuharski tečaj.

O pričetku tečaja bodo prijavljenci obveščeni pisмено.

Podrobne informacije daje in sprejema prijave vsak dan od 7. do 14. ure do 10. oktobra 1963. Delavska univerza Trbovlje, tel. 80-288.

OBVESTILA

Društvo upokojencev obvešča vse svoje člane, da bo Dan upokojencev s pisanim sporedom dne 10. oktobra 1963 s pričetkom ob 15.30 uri v prostorih Delavskega doma v Trbovljah.

Rajonski zaupniki bodo za to prireditev dostavljali vabila na dom tistim članom, ki imajo članarino plačano za leto 1963.

Upravičeni člani, ki vabila ne bi prejeli, ga dobijo na dan prireditve ob predložitvi članske legitimacije.

Odbor

FILM

Kino Delavski dom v Trbovljah: 26. septembra sov. film »DVOJE ZIVLJENI« I. del; 27.—30. septembra franc. barv. CS film »KOSILO NA TRAVI«.

Kino Svoboda — Trbovlje II: 27.—30. septembra ameriški VV film »SERIFOV SIN«; 1. in 2. oktobra amer. barv. CS film »PESEM UPORNIKOV«.

Kino Svoboda — Zasavje v Trbovljah: 28. in 29. septembra egipt. barv. CS film »DEZELA SANJ«; 5. in 6. oktobra amer. barvni film »TOBI TAJLER«. V sobotah ob 17. in 19.15, ob nedeljah ob 15., 17 in 19.15.

Kino Svobode II v Hrastniku: 26. septembra sov. film »ZADNJA SALVA«; 29. in 30. sept. norveški VV film »SOVRASTVO BREZ MILOSTI«.

Kino Delavski dom v Zagorju: 28.—30. septembra nemški

film »TISOČ OČI DR. MA-BUZEJA«; 2. in 3. oktobra ameriški film »NAJLJUBSI UCENEC«.

Kino Litija: 27.—29. septembra franc. barv. film »GRBAVI VITEZI«; 1. in 2. oktobra jug. dokument. film »REKA SMRTI«.

Kino Smartno: 28. in 29. septembra zah. nemški barvni film »MONPTI«; 2. in 3. oktobra amer. film »OSAMLJENI CLOVEK«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

HRASTNIK

Rojstev in smrti ni bilo!

Poroke: Franc Slapšak, rudar, Hrastnik 315 in Matilda Lubej, gosp., Obrežje 65; Erih Poljšak, rud. tehnik, Hrastnik 20 in Marjeta Gorjup, dijakinja, Hrastnik 88; Ivan Zlobko, del., Trbovlje, Zabjek 29 in Vanda Zibert, del., Zabjek 29.

ZAGORJE

Rojstev doma ni bilo!

Poroke: Janez Vozel, rud. upok., Selo 35 in Jožefa Brlogar, kuharica Selo 35; Franc Medved, soboslikar, Okrogarjeva kol. 22 in Angela Zibert, trg. pom., Savska c. 12; Franc Aleš, čevljar, Kisovec 68 in Marija Mostar, rud. del., Kisovec 64; Jože Ključevšek, rudar, Loke 66 in Marija Razpotnik, krojačica, Kandrše 9.

Smrti: Zora Karlovšek, roj. Mikuš, del., Cesta zmage 47 — stara 31 let; Janez Hribar, posestnik, Semnik 25 — star 57 let; Berta Guna, roj. Hiršelj, gosp., Prešernova 16 — stara 43 let.

TRBOVLJE

Rojstva: Marija Sever, Dobrna 19 — deklico; Olga Borštner, usl., Studence 62 — deklico; Jožefa Vizler, Prapretno 44 — deklico; Slavica Plazar, Hrastnik — dečka; Marija Gamboc, Trg revolucije 36 — deklico; Terezija Ramšak, Boben 18 — deklico; Frida Dolar, Klek 4 — dečka; Marija Kamnikar, Keršičeva — deklico; Marija Guzej, Kolodvorska 15 dečka; Anica Taškar, Neža 23 — dečka; Marta Hribar, Potoška vas 34, Zagorje — deklico.

Poroke: Vinko Hrup, šofer, Savinjska c. 9 in Marta Virant, del., Savinjska 3.

Smrti: Avgust Logonder, upok., Vodenska 45 — star

68 let; Janez Vajdec, upok., Kol. 1. maja 24 — star 60 let; Marija Klenovšek, roj. Senčar, gost., Obrtniška c. 16 — stara 70 let; Franc Zore, upok., Hohkrautova kol. 35 — star 69 let.

LITIJA

Rojstev in smrti ni bilo!

Poroke: Stanislav Vidergar, zidar, Partizanska pot 14 in Ana Godec, del., Partizanska pot 14; Jože Mulec, del., Ljubljana, Nove Jarše in Ljudmila Mulec, del., Zg. Jablanica 9; Venčeslav Ulčar, del., St. Poljane 5 in Marija Trpin, del., Leskoviča 2.

BREŽICE

Rojstva: Angela Cirnski, Cerina 19 — dečka; Nada Pestotnik, Brežice, dečka; Jožefa Puntar, Spod. Stari grad 16 — deklico; Matilda Križnik, Mrzla Planina 7 — dečka; Marija Mihajlovska, Brežice, dečka; Anika Horvatin, Turnišče 20 — deklico; Antonija Potokar, Cerina 7 — dečka; Kristina Povodnik, Zabukovje 29 — deklico; Rozalija Petelinc, Sela 107 — deklico; Marija Popelar, Ledine 32 — dečka; Amalija Vokalič, Trebrež 32 — deklico.

Poroke: Radomir Maksimovič, del. iz Busnovi 46 in Rozalija Osojnik, bol. strežnica iz Dečnega sela 44; Jože Bukor, dentist in Gregl Dušica, usl. iz Brežic.

Smrti ni bilo!

SPORED RTV

CETRTEK, 26. septembra

8.35 Portret v miniaturi; 9.25 Cetrtekov dopoldanski operni spored; 10.15 Fagot in violončelo; 10.30 Pet minut za novo pesmico; 12.25 Domači napevi; 13.30 Z zabavno glasbo po svetu; 14.05 Arije iz Puccinijevih oper; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 17.05 Pianist V. Horowitz; F. Chopin; 20.00 Cetrtekov večer domačih pesmi.

PETEK, 27. septembra

8.05 Dva slovenska instrumentalna tria; 8.30 Zabavni orkestri tega tedna; 9.25 Petkovo koncertno dopoldne; 10.15 Pojeta zabavna zbor; 12.25 Domači napevi; 12.45 Tako jodlajo v Tirolskih gorah; 15.20 Zabavna glasba; 17.05 Dragulji iz oper; 18.10 Naš plesni karnet; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Pojo inozemski mladinski zbori;

20.30 Haydn — Mozart — Beethoven.

SOBOTA, 28. septembra

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.35 Sovjetska in češka zabavna glasba; 10.15 Iz partitute plesnega orkestra RTV Ljubljana; 12.25 Domači napevi; 13.30 Trideset minut ob zabavni glasbi; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 17.50 Zabavni intermezzo; 20.00 Po domače...; Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. septembra

8.00 Mladinska radijska igra; 9.05 in 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 10.00 Se pomnite, tovariši...; 10.30 Pisano nedeljsko dopoldne; 11.50 Tisoč pisanih taktov za dober tek; 14.15 Operne melodije; 15.15 Zabavna glasba; 20.00 »Pod lipco zeleno...«; 20.40 Akordeonist P. Principe; 21.00 Popotovanje velikih skladateljev.

PONEDELJEK, 30. septembra

8.30 petindvajset minut v vedrem ritmu; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.25 Ponedeljkovo dopoldne ob narodni pesmi; 10.15 Debussy in Ravel; 12.25 Domači napevi; 13.30 Pisan spored zabavne glasbe; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 18.10 Pisana paleta; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb.

TOREK, 1. oktobra

8.05 Iz manj znanih oper velikih mojstrov; 8.35 Kitara in harmonija; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo; Modri mož nad mrim klancem; 9.25 Mojstri simfonije; 10.15 Nekaj uvertur iz znanih operet; 12.25 Domači napevi; 13.30 Pisan spored zabavne glasbe; 14.35 Lisztove klavirske skladbe; 18.10 Odmevi z gora; 20.00 Sprehod po Pragi; 20.20 Radijska igra.

SREDA, 2. oktobra

8.55 Pisani svet pravljic in zgod; 9.25 Pevke v srednjem dopoldne; 10.40 Pesmi iz Mehiške revolucije; 12.25 Domači napevi; 13.30 Znamenite arije za mezzosopranske; 15.40 DPD Svobode »Loški glas« iz Loke pri Zagorju in zbor »Enakost« iz Kranja; 17.05 Promenadni koncert; 18.10 Od skladatelja do skladatelja; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Malo novega — malo starega (spored zabavne glasbe).

Zaključni računi • Zaključni računi

OBRATNO PODJETJE »METALIJA« TRBOVLJE

na dan 31. decembra 1962

AKTIVA	PASIVA	v 000
I. Osnovna sredstva	I. Vred stalnih sredstev	
Sedanja vrednost osnovnih sredstev	Poslovni sklad	37,241
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe	Sklad skupne porabe	5,330
	Rezervni sklad in drugi skladi	2,030
II. Druge oblike sredstev	II. Druge oblike virov sredstev	
Banka in blagajna	Kredit pri banki	27,900
Kupci in druge terjatve	Dobavitelji in druge obveznosti	30,741
Zaloge	Druge pasiva	16,016
Druge aktiva		
Skupaj	Skupaj	119,258

Vodja računovodstva:
Brečko I. r.

Predsednik OU:
Potokar I. r.

Direktor:
Zalaznik I. r.

Delavska univerza in Občinski odbor Rdeča križa Trbovlje

vabita občane občine Trbovlje na zdravstveno predavanje, ki bo v tednu boja proti tuberkulozi, in sicer v petek dne 27. septembra 1963 ob 18. uri v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah.

Tema predavanja: »Tuberkuloza in njeno zdravljenje danes«.

Predavala bo tov. dr. Marta Namorš, vodja Protituberkuloznega dispanzerja v Trbovljah, specialist za pljučne bolezni iz Ljubljane.

Ker je obolenje za tuberkulozo še vedno velik problem v komuni Trbovlje, je pod kontrolo Protituberkuloznega dispanzerja 156 bolnikov z aktivno tuberkulozo vseh organov, od tega 134 s pljučno tuberkulozo, zato prosimo občane, da se tega predavanja v čim večjem številu udeležijo.

Dobro si je zapomnil besede, ki mu jih je govorila Ava, ko sta bežala po hodniku. Prav tako dobro si je zapomnil tudi povelja Rocka Gerija, da naj na Avo ne streljajo, da je ne bi ranili. Njegova odločitev je bila v hipu, kot na dlani, zlasti še, ker je vedel, da ima Rock samo enega otroka — hčer, ki pa jo je imel izredno rad.

Tom je doumel, da mora priti na vsak način živ od tu. Potem bosta že poravnala račune. Ne bo se mu težko dokopati do Gerijeve hčerke!

Telo Crnega Jacka je bilo povsem prerešeno. Zgrabil je za telo in ga začel vzdigovati. Zdaj mu je tudi mrtvi Črni Jack pomenil odlično zaščito, zlasti še, ker je imel nadnaravno velika ramena, ki so Toma povsem zakrila.

— Odvrzite orožje, če ne vas bom vse postrelil! je Tom ponovno zavpil napadalcem. Sedaj jih je dobro videl in bi res lahko uresničil svojo grožnjo. Dva se sploh nista zganila, druga dva pa sta ječala na tleh. Na Tomovo grožnjo sta odvrгла orožje.

— Roke v zrak in pustita mi oditi!, je Tom spet zavpil. Če pa želita oditi v krtovo deželo, lahko.

Besede so zalegle.

31 Veliko pričakovanje

— Na svidenje Ava, je še zavpil, udaril po vratih in se začel umikati. Z neverjetno lahkoto je nosil težkega Crnega Jacka. Uvidel je, da je pot prosta in je začel premišljevat, če naj še naprej nosi truplo s seboj. Nekaj časa ga je še nosil, da se je skrtil gangsterjema v hodniku, potem pa ga je odložil. Ko pa se je obrnil, je že videl sij dneвне svetlobe.

Spotoma je premišljeval, da bo iznenada skočil na plano in potem preskočil še ograjo, da se čimprej reši tega razbojniškega gnezda. Izgledalo je že, da mu bo ta misel uspela. Ko pa je prišel do vhoda, je zagledal na vsaki strani vrat po enega gangsterja, ki sta imela roke v žepih. Tedaj se Tom v trenutku ni mogel odločiti, kaj naj stori.

Končno je zgrabil za pištolo in ustrelil.

Klink — je bilo samo slišati. Pištola je bila prazna! V hodniku ni štel, koliko nabojev je izstrelil, niti ni pomislil, da bi mu lahko zmanjkalo nabojev.

Iz žepa je potegnil še drugo pištolo. Toda tudi ta je bila prazna! Vedel pa je, da pištoli gangsterjev nista prazni. Če bi hotel torej zdaj skočiti na plano, bi predstavljal izredno tarčo. Še predno bi prišel do ograje, bi se zvrnil na tla.

Spet je premišljeval. Če bi vedel, da mu bo zmanjkalo nabojev, bi lahko vzel pištolo kakemu gangsterju. Tako pa. Treba je najti drugo rešitev. K sreči Tom ni bil človek tiste vrste, ki hitro izgubi upanje na rešitev. Kaj kmalu se je torej odločil, da bo skočil do enega od obeh gangsterjev in storil z njim isto, kot je s Črnim Jackom, potem pa ga izkoristil za živo zaščito do ograje.

V tem trenutku se je Tom zdrznil. Na vhodu se je pojavil eden od gangsterjev:

— Zelo mi bo žal, če vas bom moral po vsem, kar ste storili, ustreliti. Priznati moram, da vas občudujem. Ste čuden, hraber in smel človek — povrh vsega pa še inteligenten. Takšnega bi potrebovali tudi pri nas!

Tom ga je molče opazoval. Se naprej je mislil na drugi načrt. Poskušal mu bo zbiti orožje iz rok, ali pa usmeriti gangsterjevo pozornost na kaj drugega.

— Da se niste morda zmotili, mu je Tom mirno odgovoril ter se mu začel počasi približevati. Ni pa vedel, da stoji na vrhu stopnic sam Kobson, Gerijev pomočnik, ki je bil najinteligentnejši in najodločnejši od vseh gangsterjev. Po parih korakih ga je spoznal.

Tom je v trenutku potegnil pištolo. Toda Kobson ni mogel tako hitro preplašiti. Revolveraš, kakršen je bil, ni čakal, da bo Tom prvi naperil revolver nanj. Odjeknila sta dva strela in Tom je začutil, da ga je nekaj oplazilo, pri tem mu je pa pištola kar sama od sebe zletela iz roke. Ni vedel, ali je ranjen, ali ne.

Bil je presenečen. Še bolj pa je bil presenečen, ko se je obrnil proti njemu drugi gangster in je Tom spoznal, da je to njegov prijatelj. Ta se je dehal, kot da Toma sploh ne pozna.

Prijatelj je pogledal proti vrtni ograji in bričavo zašepetal:

— Ne streljajte več, ali ne vidite pred ograjo policije!

Kobs se je presenečeno obrnil k ograji. Res je zagledal policaja, ki se je približeval vhodu na vrt. Verjetno sta ga strela opozorila, da se nekaj dogaja.

Tom je bil prijateljevih besed vesel, še bolj pa policaja. Preskočil je zgornjo stopnico, s parimi skoki pa je bil potem že na drugi strani ograje.

Policaj je bil zdaj še bolj presenečen. Tomu pa je uspelo, da se mu je mirno in neprisiljeno nasmehnil. Obrnil se je ter se zazrl proti mehaničarju — prijatelju in Kobsu ter se pohvalil:

— Ali vam nisem dejal, da lahko tudi brez palice preskočim ograjo!

— Bravo, bravo..., mu je zaploskal mehanik, kot da bi šlo za kako stavo!

Zdaj se je Tom zbal, da ga policaj ne bi legitimiral. Zdelo se mu je, da bo to vsak čas storil. Zato se je hitro obrnil proti vhodu v vilo, da je bilo videti, kot da se bo vrnil. Ko pa se je skrtil za vogalom, je nadaljeval pot, kolikor je bilo mogoče hitro — v svobodo!

Mislil je, da bi bilo morda bolje, če bi policaju vse povedal. Polcija bi obkolila vilo in jo preiskala. Toda, to bi lahko pomenilo za Avo tudi smrt. Spoznal je, da bi verjetno gangsterji v hipu, ko bi uvideli, da je vila obkoljena, usmrtili Avo.

Zdaj je bil celo hvaležen, da so gangsterji tako pazili na Avo. Ko se je spomnil še na Gerijevo vzklika in zapovedi, je z olajšanjem vzdihnil.

V prvem nadstropju vile je za zaveso stal Rock Geri — osebno s pištolo.

Prihod Toma se mu je zdel nadvse čuden in skrivnosten. Čeprav že nekaj deset let ni več uporabljal te igrčke — pištole, ker je imel dovolj čuvajev, sta ga prihod in dejanje Toma tako prestrašila, da je spet prijel za orožje. Bil je prepričan, da Tom živ ne bo zapustil vile. Zdaj mu je bilo žal, da je na tak način zbežal. Verjetno ne bi, če ne bi prišel prav tedaj mimo ta prekleti policaj. Moral se je premagovati, da ni pritisnil na petelina. Če bi bil ustrelil, bi se bilo težko izmazati. Dospel je storil vedno vse tako, samo da ni imel opravka s policijo. Zaradi tega tudi malo prej ni ustrelil.

Najbolj ga je pa presenetilo obnašanje pred policajem. Če bi zaprosil policaja za pomoč, bi ga Geri kljub vsemu ustrelil. Bolje bi bilo namreč to, kot pa da bi mu uničil vse, kar je ustvaril. V besu je bil vesel, da se Tom oddaljuje in da policaj začudeno gleda za njim.

Gerij je odlično poznal nenapisane zakone podzemlja. Naj se zgodi kaj še tako strašnega, se gangsterji nikoli ne bodo obrnili za pomoč na policijo.

Policajev dejstvo, da se ta »hrabri norec«, kot je Geri imenoval Toma, ni obrnil za pomoč na policaja, ga je zdaj zaskrbelo.

— Nekaj tu ni v redu, je Geri govoril sam sebi. In tudi ženska ni tako naivna, kot sem sprva mislil. Z nekom mora biti zvezana. Res ne s policijo, vendar pa z nevarnejšim od policije.

Zdaj je spremenil tudi načrt za bodočnost Avo:

— Naj mi hčer še tako grozi in me prosi, bo Ava ostala tu toliko časa, da mine nevarnost.

— Da, da... živega hočem ujeti tega moža, tega »hrabrega norca«, da zvem kdo je in kaj hoče...

Počasi se je umiril. Ko se je policaj začel oddaljevati od vile, se je začel sprehati po sobi. Zdaj so ga začela vznemirjati vprašanja: Kaj je hotel ta »hrabri norec« v moji vili? Kaj je odkril? Ali mi je kaj uničil? Kaj je s Črnim Jackom? Ali je odkril, kam vodi hodnik? Ali je videl, kaj imam v sobah na hodniku? Ali je vzel s seboj kako ampulico z etiketo? Kaj je počel z njo? Komu jo bo izročil?

Zapustil je sobo, ker ni našel odgovorov, in zdriral po stopnicah v hodnik. Ze na vhodu je od presenečenja obstal. Črni Jack je ležal na tleh. Mrtev! Zdelo se mu je, da to sploh ni mogoče. Globlje v hodniku so ležali ostali gangsterji. Mislil je, da bo pobesnel. Zato je zavpil na Kobso, zakaj je dopustil, da jim je Tom ušel.

— Saj to ni človek, pač pa hudič! se je Kobson drl.

(Se nadaljuje)

Žene - heroji

Partizani na visoki planoti so resno napadali Nemce. Ti so si spet prizadevali, da bi jih uničili. Edini način, da prideš do visoke planote, je da se prebiješ skozi sotesko. To pa so imeli v rokah partizani. Nemci so vedeli, da to ne bodo prodri, zato so z jadralnimi letali pristali na planoti, oboroženi z lahкими topovi. Nemcev je bilo res mnogo, vendar je bitka trajala štiri dni. Padlo je več nacistov kakor partizanov. Slednjič so partizani prejeli ukaz, naj se prebijejo v kak drug kraj.

Polkovnik pripoveduje:

»Ko so nas Nemci obkolili — padalci so neprestano padali z neba z namenom, da nas uničijo — je Christina pokazala izredno hrabrost in iznajdljivost. Naneslo je, da se je znašla v težkem položaju, v nevarnosti, da jo nacisti ujamejo. Uničila je deset nasprotnikov z bombami in se izvlekla.«

PATRULJA S PSOM

Christini se je posrečilo prebiti se skozi nemško črto. Odsla je v dolino, se preoblekla v kmetico in v neki kolibi preživela nekaj dni. Nadaljevala je delo kot obveščevalka in saboterka. Cammaerts pripoveduje o tem:

Izvedla je takšna sabotažna dejanja, ki so se zdela vsakomur od nas neizvedljiva. Nemci so na njeno glavo razpisali visoko nagrado. Toda ni se bala. Z brzostrelko in ročnimi bombami je ravnala spretnje kakor moški. Ob neki priložnosti je sama v nekaj minutah poslala na drugi svet 18 Nemcev. Večkrat pa ji je tudi grozila nevarnost, da jo Nemci ujamejo.

Nekega dne smo jo našli v grmu v bližini ceste. Skrili smo se, ko smo opazili, da so Nemci blizu. Nam vsem je zastal dih. Nemci so bili skoraj brez moči proti nam, pa so pričeli uporabljati policijske pse. Tudi ta patrolja je imela psa. Vendar se je dogodilo nekaj neverjetnega.

Nemški pes je tekal naokrog in vohal. Približal se nam je. Zlahka nas je odkril. Približal se je ravno Christini, ki je ležala v grmu. Toda ona se je znašla. Ni streljala v psa. Povsem mirno mu je ponudila roko. Pes ni zarenčal in se ni pognal vanjo, temveč je pričel veselo mahati z repom in se ji dobrikati. Z roko je objela psa in ga pričela voditi s seboj. Nemci so klicali psa z žvižgi, vendar se jim ni odzval. Umaknili smo se globlje v gozd. Pes je ostal pri Christini in jo je nekaj mesecev zvesto spremljal in varoval. Bila je žalostna, ko ga je nekega nesrečnega dne ubil v bitki šrapnel nemške granate.

FANTASTICNI PODVIG

Polkovnik Cammaerts pripoveduje, kako mu je Christine rešila življenje in ne samo njemu.

Nekega dne je padel v nemške roke. Z njim sta se znašla v ujetništvu britanski major Zane Fielding in ameriški kapetan Sorensen iz obveščevalne službe. Vsi trije so bili obsojeni na smrt zaradi vohunstva.

Bila je noč. Obupani so čakali naslednje jutro. Ustrelili naj bi jih ob pol sedmih.

»Cutli smo, da smo izgubljeni,« pripoveduje Cammaerts. »Okrog polnoči sem nenadoma zaslišal glas Christine pod zidovi ječe. Pela je neko melodijo iz ameriške operete »Frankie and Johnny«, ki smo jo po hostah večkrat skupno peli. Nisem mogel verjeti svojim ušesom. Vendar je bil njen glas. Pomislil sem, kakšno neumno početje, saj jo bodo zanesljivo prijeli. Na njeno glavo so vendar razpisali nagrado. Razen tega poje tu pred gestapovci, ki zanesljivo slišijo refren iz ameriške operete. Prava neumnost!«

Polkovnik Cammaerts je sodil, da je najbolje, če se odzove neumnemu dekletu, ki toliko tvega, in jo nekako spravi v stran. Tudi on je zapel refren. Vendar ni dolgo pel. Samo toliko, da ga je slišala. In res ga je slišala. To je bilo dovolj. Hotela je le ugotoviti, ali je živ in v ječi. Kar je zatem sledilo, je bilo naravnost fantastično.

(Se nadaljuje)

»Ledeni gost« iz vesolja

● Gora ledu, ki je 27. avgusta kot meteorit padla pri Donodedovu, približno 30 kilometrov južno od Moskve, pomeni sovjetskim strokovnjakom veliko uganko, katere rešitev bi utegnili postaviti na glavo vse, kar nam je doslej znanega o vesolju. Gre namreč za prvi doslej znani meteorit, ki je izključno iz ledu.

Pri padcu na Zemljo se je meteorit sicer razletel, toda pet kilogramov njegovih kosov so takoj zbrali in poslali

v Moskvo, da bi jih tam analizirali.

»Izvestija«, ki poročajo o tem primeru, navajajo dve različni trditvi dveh znanstvenikov. Geolog G. Florenski je prepričan, da je obstoj ledenih meteoritov v vesolju vsekakor možen, vsaj teoretično. Pri svoji hipotezi se sklicuje na opazovanje kometov, katerih jedra so bila iz mineralnih delcev in kosov železa, zaviti v leden oklep. Drugi strokovnjak profesor Pokrovski načelno spodbija možnost, da bi bil to meteorit iz vesolja. Po njegovem

mnenu gre le za leden blok, ki je morda padel s kakega stratosferskega letala in se pri padanju tako oblikoval. Pokrovski se sprašuje, kako bi bilo mogoče, da se ledena kocka ni stopila, ko je letela skozi atmosfero.

Brž k matičarju!

Predsednik Kennedy je sprejel nov sklep, ki bo prav gotovo precej vplival na ameriško poročno statistiko. Kennedy je podpisal odločbo, po kateri poročenim moškim v bodoče ne bo več treba služiti v vojski. Ameriško obrambno ministrstvo je Kennedy prepričal, da je trenutno še dovolj neporočenih moških, tako da se obseg ameriških oboroženih sil kljub temu ne bo zmanjšal. Samo v nujnem primeru bodo poklicali pod zastavo tudi zakonske može.

»Mrlič« se hoče poročiti

Američan iz Minneapolisa, ki je leta 1937 izginil brez sledu in so ga pred šestnajstimi leti na zahtevo njegove »vdove« proglasili za mrtvega, se je sedaj zopet pojavil. Opazili so ga, ko se je neka ženska hotela poročiti z njim. Možak je star 53 let.

S poroko bosta morala počakati tako dolgo, dokler ne bo njegova prva žena, ki se je medtem poročila, pristala na ločitev.

IZ ALBUMA FILMSKIH IGRALK: B. B. (Brigitte Bardot)

humor - humor - humor

— Hočiti pod lestvijo pomca! ne-rečo!

Britanska afera CHRISTINE KEELER

Takoj po Wardovem sporočilu notranjemu ministru so Profumo poklicali v admiraliteto, kjer ima svoj sedež premier Macmillan, dokler bodo obnavljali Downing Street 10.

Profumo je vztrajal pri trditvi, da je bila njegova izjava v parlamentu korektna: »Kdo bo verjel Keelerjevi bolj kot meni!«

Laburistična opozicija ji je verjela vsaj toliko kot Profumu. Laburistični voditelj Wilson je 29. maja o zadevi najprej govoril med štirimi očmi s premierom Macmillanom. Naslednjega dne, 30. maja, je bivši laburistični notranji minister Chuter Ede v spodnjem domu postavil vprašanje v zvezi z Wardovim pismom.

Profumo je takoj zaprosil za razgovor z Macmillanom. Toda premier je bil na kratkem odidhu na Skotskem. Profumo je nato odpotoval za nekaj dni v italijansko domovino svojih prednikov, v Benetke in Milano. 3. junija se je vrnil v Anglijo, 24 ur je še okleval. Potem je premierovemu sekretarju Timothyju Blighu priznal, da je marca v spodnjem domu iz obzirnosti do svoje žene lagal. Odstopil je s položaja poslanca in ministra.

Macmillan, ki so ga o tem telefonično obvestili, ni prekinil svojega dopusta, temveč je po telefonu diktiral odgovor: »To je velika tragedija za vas, vašo družino in vaše prijatelje!«

Tragedija pa še ni bila pri kraju. Nekaj dni po Profumovem odstopu sta glavni inšpektor

Samuel Herbert in detektiv John Burrows artilirala Warda v njegovi izletniški hišici. V sandalah, platenih hlačah in odneti srnici sta ga odpeljala v zapor. Za razlog je bilo navedeno, da je »Ward v celoti ali delno živel od dohodkov prostitucije.«

Angleška javnost je varena privatno življenje svojih voditeljev presojaati zelo tolerantno — od Henrika VIII. do premiera Lloyda Georgea, ki se je moral skrivati pred ljubosumnimi zakonskimi možmi. Globoko pretresena pa je bila vsa Anglija zaradi politične lahkomišelnosti in moralnega propada konservativne elite, ki se zrealita v tej aferi.

Laburistična stranka si je v lastnem interesu premislila, da bi moralne zablode vojnega ministra uporabila za politično strelivo. Saj je preteklo komaj pol leta od tega, ko je londonsko sodišče Old Bailey oprostilo nekega šestnajstletnega mladeniča obtožbe zaradi umora. Neki možki se mu je poskušal homoseksualno približati in mladenič ga je v samoobrambi ubil. Ubiti pa je bil George Ivor Brinham, od leta 1959 do 1960 voditelj laburistične stranke in ob svoji smrti vodilni funkcionar britanskega sindikata lesnih delavcev. Laburistična stranka je hotela razen tega po vsej sili prepričati, da bi se omajane vrste konservativcev zaradi njenih napadov v spodnjem domu zopet trdneje strnile okrog premiera Macmillana. Tembolj vneto pa je zato laburistična opozicija poudarjala nevarnost, v katero je ta afera spravila deželo.

Nenavadna situacija, v katero mora priti vlada, če njen vojni minister in tuj agent od časa do časa legata v isto posteljo iste ljubice, je

Dragocena, krma

210.000 din) in tele mu jih je požrlo.

Policija mu je svetovala, da naj žival takoj ubije. To je iz Härnösanda na Svedskem kmet tudi storil in spravil je bil pred kratkim na robu in dan raztrgane bankovce obupa; na travniku mu je Banka mu jih je zamenjala padlo iz žepa trinajst bankovcev po sto kron (približno ve.

omogočila laburistični stranki, da je zbudila ne mir in zmedo v angleški javnosti.

»Kaj za vraga se dogaja v tej deželi?« je vprašal časnik »Daily Mirror«.

Bivši vojni minister in njegova žena Valerija — le-to angleška javnost pomiluje in občuduje — sta neposredno po ministrovem odstopu obšla Londonu hrbet. Odpotovala sta k skupni prijateljici lady Baillie v Leeds Castlu pri Maidstonu v Kentu. Grad je srednjeveška trdnjava, za varovana pred svetom z globokim jarkom in vel sto jutri gozda. Pred svojo poroko s Profumom je Valerija Hobson na tem gradu snemala film ki je postal njen največji uspeh »Plemstvo zavozuje« z Alecom Guinnessom. Zdaj ji je grad služil za zatočišče, kakor je nekoč že služil šestim kraljem, od Edvarda I. do Georgea III.

SENZACIJA STEVILKA ENA

Zlobneži se spominjajo zanimivega podatka: da je Profumo pričel svojo ministersko kariero, se ima zahvaliti pravzaprav velikemu škandalu. Njegovega predhodnika v ministrstvu so našli v grmu v parku Saint James v precej spotakljivem položaju — v družbi nekega mladega gardista. Afera je prišla na dan in Profumo predhodnik je moral odstopiti s svojega položaja. Njegovo mesto so zaupali človeku z neoporečnimi moralnimi kvaliteta mi in nesporno moškostjo — Johnu Profumu.

(Se nadaljuje)